

Slovenski

PRIJATELJ.

Izhaja enkrat v mesecu.

Velja 4 gold. av. velj. na leto.

Štev. 12. V Celovcu 15. decembra 1879. XXVIII. tečaj.

Pridiga za starega leta dan.

(Spisal in govoril Fr. Cvetko l. 1848.)

„Hvalite Gospoda, ker je dobrotljiv, ker
vekomaj terpi njegovo usmiljenje.“
(Ps. 135, 1.)

Vvod.

Kako hitro nam je spet eno leto minilo! Zdi se nam, kakor da bi se še le bilo začelo in z današnjim dnevom je že pri koncu! Naš angelj varuh nas je skoz 365 dni bliže večnosti pripeljal in nas na nevarni cesti našega življenja pred vsakoverstnimi nevarščinami obvaroval. Le pomislite, dragi kerščanski bratje, koliko ljudi je to leto pomerlo? Mi pa še vendar živimo. Pomislite, koliko je siromakov postalo po toči, po ognju, po pomoru in drugih nevoljah, mi pa smo bili to leto, čeravno po enej strani kaznovani, vendar po drugej blagoslovljeni. Imeli smo namreč od Boga zdravje, za našo potrebo nam je kruha prirastlo in naši vinogradi so nas s prav obilnim haskom (dobičkom) razveselili. Pridni gospodarji so to leto svojo glešt (premoženje) pomnožili, mladina je bila hvala Bogu pokorna in za delo marljiva, mi smo besedo božjo leto dni radi poslušali, smo leto dni zvesto sv. zakramente zavživali. Očetje in matere, sini in hčere, hlapci in dekle, mladi in stari so bili nebeškemu Očetu skoz celo leto velika in serčna skerb.

Vprašajmo se na slednji dan starega leta, ali smo bili vseh teh dobrot vselej vredni? — Ko bi nam Bog, ki vsa človeška serca pri čistem spregleda, hotel v sedanji uri razodeti, koliko ljudi je to leto iz njegovih darežljivih rok po vrednem dobrote prejelo, da bi nam Bog, pravim, to razodeti hotel, bi število tistih, ki so pridni

ostali, in tistih, ki so to leto pravo serčno pokoro delali, pač celo malo bilo. Največi broj (število) je takih, katerih naprejšetje k popoljšanju svojega življenja nikdar ni bilo resnično, ampak na vsak veter rahlo, — kateri so si z vsakim novim letom želeli boljši živež za telo, ne pa zvestejšo službo za božjo čast, — kateri so čisto preiskanje svoje vesti, pravo pokoro in spomin na svojo smert vedno na posteljo poslednje bolezni odlagali. Tisoče in tisoče ljudi je to leto božje dobrote malo porajtalo, ker jih v svojej grešni slepoti ni spoznalo. Bog je mesto zahvale za toliko dobrot le razžaljenje z grehi prejel od stvari, ktere on oblači kakor lilije na polju in siti kakor ptice pod nebom. Ali kako je mogoče, da nas vsemogočni in pravični Oče v naši grešnosti ni pokončal? — da še nam vedno dalje naprej deli zdravje, strošek in milost ter nam je dal do današnjega dne živeti? To stori Bog, kakor modri David pravi, to stori zavoljo tega, ker je dobrotljiv in ker vekomaj terpi njegovo usmiljenje. Pri jezi je muden ali pri usmiljenju je hiter. — Mi si dobro pomnimo tiste božje kazni, ki so nas po redkem skoz leto doletele, ali na dobrote, ki jih noč in dan skoz celo leto od Boga prijemljemo, v nemar pozabimo; mi kazni veliko porajtamo, dobrotam pa malo vrednost dajemo.

Kerščanski bratje in sestre! poslušajte danes moj, vašega duhovnega pastirja, glas! Jes vam danes ne bom od ojstre božje pravice govoril; o kaznih božjih sem vam skoz leto pogostoma govoril, o takih kaznih, ktere Bog pri ljudeh do četrtega pokolenja razsegne. Danes bom vam rajši govoril o neskončnem usmiljenju božjem, ki tako visoko sega, kakor so nebesa, in ki na večne čase obstoji. Ali z drugimi besedami: Ko bi Bog ne bil neskončno usmiljen, bili bi mi že davno vsi pogubljeni, in le njegovemu usmiljenju imamo mi vse dobrote zahvaliti — to nam je Bog pokazal skoz vse naše življenje in tudi skoz to celo leto.

Pridi sem, pobožni človek, in se na zadnji dan starega leta razveseli nad tem glasom, ki ti nanzanja, da je Bog neskončno usmiljen; pridi pa tudi ti, okorna grešna duša, in poslušaj, kako ljubeznjivo te Bog z usmiljenjem k sebi kliče. In če te ta glas k pokori ne gane, tedaj si pač že zdaj otrok večne pogube.

O Jezus ti usmiljeni Sin božji, ne zapusti me na zadnji dan starega leta, daj mojim besedam moč in odpri mi serca mojih poslušalcev. V imenu sv. Trojice vas prosim, bodite pripravljeni!

Razlaga.

Ko bi Bog nič drugega ne učinil (storil), kedar ga razžalimo, kakor da svojo jezo nazaj derži in nam tako kazen odloži ali pa odpusti, morali bi polni zahvale izreči: „Naš nebeški Oče je jako usmiljenega serca.“ Pa on še veliko več stori. Če ga skoz greh za-

pustimo, toži se milo skoz svoje preroke črez nas, kakor da bi veliko in žlahtno blago zgubil in veliko škodo imel, in če skoz greh od njega bežimo, kliče za nami, obečuje nam odpuščenje vseh grehov, naj bi bili kakor koli veliki, samo da bi nazaj šli. — On nam časne težave pošilja, da bi nas prisilil, naj bi ga za odpuščenje grehov in za njegovo sv. milost prosili; — on ne opeša, če ga tudi dolgo časa od sebe stavimo, ampak on včasih pol življenja, včasih do smertne postelje na naše poboljšanje čaka, samo za to, da ne bi bili na večne čase pogubljeni. In če smo se na nebeško pot prave pokore napotili, in na njej stalno napredujemo, tedaj angeljem zapove, da se na glas zavoljo grešnikove pokore veselijo. Toliko je usmiljenje našega nebeškega Očeta do nas ljudi. — O Gospod! mi tega nismo vredni, le zavoljo svojega sv. Imena ti vse to učiniš!

Res, o grešnik, kedar se ti skoz greh od svojega Boga ločiš, tedaj občuti on za tebe serčno žalost in bolečino. Kakor pastir za svojo zgubljeno ovco žaluje, tako se njemu po tebi toži. Kakor žena zgubljeni groš zvesto išče, tako on za teboj hodi. Kakor se oče ali mati razjoče, kedar se edini sin v ptuje dežele gredoč iz ljubečih rok odterga, in s solznimi očmi še dolgo po cesti za njim gleda, ravno tako žaluje Bog za teboj, kedar skoz greh v deželo večnega pogubljenja siliš.

Le pogledjmo, dragi bratje in sestre! pogledjmo v sv. pismo, tam se moje besede poresnijo, da ima Bog za nami veliko žalost, če se v greh podamo. Pazite, kake tožbe on pri preroku Miheju (6, 4.) razodeva rekoč: „Moje ljudstvo! kaj sem ti storil ali s čem sem ti bil nadležen? Odgovori mi!“ Je-li sem ti kedaj preoster bil? Ali si od mene kaj drugo dobilo, kakor dobrote? Kaj mi moreš drugo oponašati, kakor moje preveliko ljubezen do tebe? — „Poslušajte nebesa, in zemlja vleci na ušesa“ kliče Bog pri preroku Izaiju (1, 2.) „poslušajte vzrok moje žalosti: Otroke sem izredil in povišal, oni pa so me zaničevali.“ Na svojem krilu sem jih varoval, ker moja ljubezen ni dopustila, da bi jih ptujim rokam zaupal, jes sem jih z dobrotami gladil in jih z vsem oskerbel, zdaj pa me ti otroci zapustijo, zametujejo in žalijo. In spet na tretjem kraju govori Bog skoz preroka Jeremija (2). „Moje ljudstvo! ali sem jes takega zaničevanja vreden? Zakaj pa pravi moje ljudstvo: Mi smo se od Gospoda podali in se ne bomo nikdar več k njemu povernili. Preljubljeni moji otroci! pravi nadalje: pridite nazaj v krilo svojega očeta, ki vas ljubi. Odločeni od mene, bote posehnili, ali pri meni bote drugoč mir in zadovoljnost našli.“

Če to pomislimo, moramo iz celega serca vsklikniti. „Dobrotljiv je naš Gospod, nebeški Oče, in njegovo usmiljenje terpi na večne čase.“ Da nam bo pa usmiljenje nebeškega Očeta še bolje v spominu ostalo, premislimo:

1. Kdo je tisti, ki se s tako britkostjo toži, če smo ga razžalili? — Ta, ki se zavoljo našega greha razžalosti, je naš Bog! Ne-

besa oznanujejo njegovo čast in zvezde so delo njegovih rok; on je od vekomaj do vekomaj vsemogočen. Če on le s perstom gane, preoberne se ves svet na prah in pepel. Kje je taka stvar, ki se tega glasa ne bi vstrašila? Kje je stvar, ki se na te besede k sercu svojega Boga ne bi tesneje priklenila? — In črez koga se Bog tako britko pritožuje? Črez puntarskega podložnika, črez prevzetnega hlapca, črez nehvaležnega otroka, črez malopridnega sina, ki doprinaša grehe Sodome in Gomore, črez okornega človeka, ki se v grehah Bogu posmehuje. On se pritožuje črez mene, on se pritožuje črez tebe, o grešnik in grešnica, karkoli in kdorkoli si na tem svetu! O moj usmiljeni Oče! moram pri teh besedah vsklikniti, kaj pa je človek, da ti toliko na-nj misliš? Kaj pa je človek, da imaš za-nj toliko skerb? Saj si ti v svoji popolnosti sam sebi zadosti! Toda ti si dobrotljiv in tvoje usmiljenje terpi na večne čase. Zato ti to storiš.

2. S kakošnimi besedami se Bog pritožuje? Če kdo nas razžali, s kakimi gerdimi pridavki ga obsipavamo? Mi ga imenujemo zatajivca, nehvaležnika, kervoločnika, nespodobo človeško! V jezi nam včasih besede zmanjkajo, da svoje serditosti ne moremo nankrat izpovedati, Bog pa duši najslajše besede pravi, čeravno jo zavoljo razžaljenja k sebi kliče. On jej pravi: „Ti si meni moj vinograd, kterega sem si zasadil; ti si ovca, in jes tvoj dobri pastir, ti si moje ljudstvo, kterega ljubim, moj otrok, kterega sem varoval, moja sneha, kterej sem svojo deco (otroke) izročil“.

3. Črez kaj se Bog pritožuje? — Poslušajte, o ljubljani! meni pri teh besedah serce kipi! Če imamo mi sovražnike, potožimo se črez tisto krivico, ki se nam je napravila ali namenila napraviti. Ne tako naš nebeški Oče. Če on razžaljenje od nas prejme, ne toži se črez hudo, ki se njemu, ampak črez hudo, ki se nam samim godi. On žaluje, da smo njega, studenec večnega življenja, zapustili in se na podgorate, puščavne kraje podali. On toži, da v svoji nes pameti po sili v brezkončno pogubo hitimo. Mi bi s svojimi tožbami hitro henjali, če bi le zamogli svojemu sovražniku hudo s hudim, ali pa še s hujšim poverniti; ali Bog, vsegamogočni Bog, dostikrat ne more tega črez svoje serce spraviti, da bi grešnika v pogubo djal. On drži smertne strele v svojej roci in bi mogel nad grešnikom zbliskati, pa vendar mu še en čas prizanaša. Čeravno ima v svojej popolnej oblasti kazen, zadovolji se vendar s tem, da le črez grešnika toži in mu nehvaležno okornost oponaša. Mi smo dostikrat s svojo molbo (prošnjo) zaverženi, če tiste, ktere smo razžalili, za odpuščenje prosimo, ali skoz grehe razžaljeni Bog se črez to najbolj toži, da se grešniki, ki so ga z vsakoverstnimi grehi razčemerili, nočejo ž njim pogoditi; da mu s svojim zadržanjem na glas proti kličejo: „Mi smo se od tebe podali, in se ne bomo nikdar več k tebi povernili.“ Tudi pri tej besedi jes izkliknem: O Bog! tvojemu usmiljenju ni konca! pa poleg tega tudi tebe greš-

nik in grešnica, vprašam: zakaj pa se kerčiš od svojega Gospoda Boga? Ali se morebiti bojiš, da se zavoljo tvojih solz črez tebe ne bo usmilil? Ne boj se tega; on hoče tebi vse grehe odpustiti. naj bodo kakor koli veliki, samo le s kesanim srcem pridi rekoč: „Oče, odpusti mi!“ potem pa delaj pokoro in vse bogastvo nebeškega Očeta ti je odperto, in šel boš notri v veselje svojega Gospoda.

Ko bi posvetni kralj tak glas izrekel, da vsem hudobnikom, kake koli sorte in kakega koli stana, naj pridejo ob kateri koli uri in na katerikoli dan, njihovo hudobijo odpusti, in ko bi jo tudi neskončnokrat storil, ko bi posvetni kralj tako govoril, kdo bi tega kralja ne hvalil in častil? Pa kar nobeden svetni kralj ni storil in ni bil moči storiti, to stori naš nebeški Oče. Nobenega grešnika molba (prošnja) ni zaveržena, nobeden broj (število), nobena sorta grehov ni prevelika. Ena solza, en zdihljaj iz ponižnega, zgrevanega serca dojde (pride), da se jeza božja potolaži.

Zatorej zaupaj, ljubljeni brat, ljubljena kerščanska sestra! Ko bi ti Kristusa zatajil, kakor Peter, ko bi bil očiten grešnik, kakor Zahej, ko bi bila nečista, kakor Magdalena, le izreci iz pravega, skesanega serca: Gospod, usmili se me ubogega grešnika. Kakor resnično Bog živi in na večne čase kraljuje in poleg svojega kraljestva resničen ostane, on ti bo odpustil, ker on je dobrotljiv in njegovo usmiljenje terpi na večne čase. Pri preroku Izaiju Bog pravi: „Ko bi vaši grehi bili rudeči kakor kri, če se zgreвате, bom jih umil, da bodo beli, kakor sneg, in ko bi naših grehov bila množina, kakor peska ob morju, jes jih bodem izbrisal.“ Tako veliko, ljubeznjivi bratje in sestre, tako veliko je usmiljenje našega Boga ob vseh časih in do vseh ljudi.

Sklep.

Iz vsega tega morate spoznati, da imamo vse dobrote starega leta samo usmiljenju Gospoda Boga zahvaliti. Mi smo si tisočkrat smert zaslužili, on pa nam je življenje podaljšal; mi smo kazni vredni bili, on pa nam je dobrote skazoval, mi smo celo leto proti njemu sovraštvo imeli, on pa je bil do nas največi prijatelj. Poleg njegove pravičnosti smo mi bili krivični, poleg njegove dobrotljivosti neusmiljeni in nehvaležni, poleg njegove resnice lažljivi, poleg njegove svetosti grešni.

Ste vi zakonski tovariši drug drugemu okovarili (obvarovali) serčno ljubezen? Ste vi otroci bili pokorni in sramožljivi? Ste vi hlapeci in dekile bili zvesti in voljni? Ste vi delaveci bili na hasek svojim gospodarjem? Če si na vse to morete odgovoriti: naša vest nas zavoljo zamude naših dolžnosti toži, — tedaj morate spoznati: če Gospod Bog ne bi bil tako usmiljen, bili bi že davno sperv leta, pogubljeni, ker vsak smerten greh, kot neskončno razžaljenje

božje, zasluži na tem svetu kazen, na unem svetu pa večno pogubo. — Hvalite torej Gospoda vsi jeziki, hvalite ga vsi rodi, ker le v njem se mi gibljemo, le v njem živimo. Bodi tedaj zahvaljen ti usmiljeni Oče nebeški za vse dobrote, ktere smo to leto iz tvojih rok prejeli! Mi pademo danes pred teboj na kolena in na glas spoznamo, da si ti najmilostljivejši Gospod! Ti si nas dostikrat na telesu in na blagu udaril, pa samo zato, da bi našo dušo večne pogube rešil; da bi nam milost večnega življenja podeliti mogel. Hvala ti bodi za vsakdanji kruh! hvala za zdravje! hvala za moč, s katero smo delo opravljali, hvala za tisto veselje, katero si nam v vinogradih pripravil; hvala bodi za vse evangeljske besede, ki so nam celo leto pot v nebesa kazale; hvala za tisto tolažbo, s katero si naša serca krepčal. Hvala za svete zakramente, ktere smo prejeli, hvala ti bodi za prijatelje in dobrotnike, ktere si nam poslal! hvala ti bodi za vse križe in težave, skoz ktere si nas na poboljšanje življenja in na nebesa opominjal, skoz ktere si nam svojo ljubezen spoznati dal. Mi smo grešniki, pa ne zaverzi o Gospod, tudi dalje naprej ne, ne jemlji od nas svoje milosti, usmili se nas po svojem velikem usmiljenju, usmili se nas! In kedar se nam bođe smertna ura približala (in ta bo nekterim izmed nas gotovo v novem letu prišla), tedaj skaži našej duši največe usmiljenje in s svojo milostjo obdane pelji nas v nebeško kraljestvo po Jezusu Kristusu našem Zveličarju. Amen.

Pridiga za novo leto.

(Žalostne misli na novega leta dan; gov. J. A.)

„Pridite, molimo, . . . in jokajmo pred Gospodom, ki nas je vstvaril.“ (Ps. 94.)

V v o d.

Ko je nicoj po noči bila ura dvanajst, se je staro leto vtopilo v morje neskončne večnosti, in danes obhajamo prvi dan novega leta 1880. Vse se novega leta veseli, in prijatljivi in znanci, ki se srečujejo, si voščijo veselo novo leto. Tudi jes vam, ljubi poslušavci! voščim srečno veselo novo leto. Pa naravnost vam moram povedati, da pri tem voščilu me silo žalostne misli sprehajajo.

Svet ima dan novega leta za dan veselja, meni pa je dan žalovanja. Svet se veseli, pa vprašam vas, ali je s tem veseljem žalost, skerb in terpljenje že odpravljeno? ali je s tem veseljem Bog že potolažen? ali je vest umirjena? Če pa to ni, se tudi veseliti ne moremo. Jes vam bom torej nektere žalostne

mislinaznanil, ki me na novega leta dan sprehajajo. Govoril bom v imenu Jezusovim.

Razlaga.

1. Kedar dober oče ali ljuba mati umerje, vse veselje v hiši vtihne, in družega se ne sliši, kakor žalovanje in zdihovanje, jok in stok. Vendar pa večkrat lahko vidite, da pri taki žalostni prigodbi ravno tisti najmenj žalujejo, ki bi najbolj žalovati imeli. Mali otročiči so veseli in dobre volje, prinašajo svoje igrače skupej in se smeji, bolj na svoje igrače mislijo, kakor pa na mertvega očeta ali na mertvo mater. Ti mali še ne mislijo daleč, zato so tako veseli; — njih veselje je nespametno, in od žalosti se človeku serce terga, ko gleda otroke, kako si zraven mertvega očeta ali zraven mertve matere igrajo in se veselé.

Taki neumni otroci smo po navadi tudi mi na novega leta dan. Staro leto je umerlo, in mi se tako rekoč zraven merliča veselimo in smejimo, in ne pomislimo dobrot, ki smo jih od njega prejeli. Ali je to veselo, da je tak dober prijatelj od nas se ločil, kakor je bilo staro leto? Staremu letu se imamo zahvaliti, da smo današnji dan še doživeli. Staremu letu se imamo zahvaliti, da se danes veseliti zamoremo, zakaj darovi, ki jih uživamo, so njegov, novo leto nam še nič ni dalo, staro leto pa nam je toliko dobrot skazalo, in vendar nobene solzice nimamo za-nj. Staro leto nam je dalo dobro poletje, rodovitno jesen; nas je ohranilo pri zdravju, ali če smo oboleli, nas je spet pozdravilo. Staro leto je zvesto varovalo naše polje in pobištvo, je odvrčevalo od nas ogenj in povodenj, nam je dajalo marsikteri veseli dan in marsiktero pokojno noč; nas je s svojimi darovi poživiljalo, in s svojo tolažbo okrepčevalo; bolezni od nas odvrčevalo, in je smerti zabranilo, da nas s svojo ostro koso ni zadela. Našo dušo je razsvitljevalo, jo je resnice učilo in jej usmiljenje skazovalo. Premišljeva je te obilne dobrote smo včerej na svoje kolena padli, smo se Bogu zahvalili, in milo se nam je storilo, da se tako dobro leto od nas loči. In zdaj, ko smo novo leto začeli, pozabimo na staro leto, in se veselimo, kakor da bi ne imeli nič obžalovati. Ali imamo mar gotovost že v roci, da nam bo novo leto tako dobro, kakor nam je staro bilo? — Pa še enkrat vprašam, ali je to veselo, da je eno leto minilo?

2. Leto ima 12 mesecev, 52 tednov, 365 dni 8760 ur. Zares, ta bi ne vedel, kako neskončno vrednost ima čas, kdor bi se veseliti zamogel, da je 8760 ur preteklo, ki jih nikoli več nazaj ne bo. — Jes pač vem, kdo bi se veseliti smel zavoljo pretečenega časa. Kdor vse ure, vse dni, vse tedne in vse mesce v letu za nebesa dela; potlej nobena ura, noben dan, noben teden, in noben mesec ni zgubljen, in zadnji dan leta veselo sme reči: 8760krat

sem si nebesa služil, 364krat sem svojemu Bogu služil, in imam toliko porokov nebesa zadobiti, kolikor je v letu dni in ur.

Pa kdo zmed nas se more tako veseliti? Kdo zmed nas zamore tako govoriti? Kdo zamore reči, da mu noben dan ni zgubljen?

Kristjani moji! tiste bukve, ki jih bo enkrat sodnik čez življenje in smert pred našimi očmi odperl, da nas bo po naših delih sodil, hočemo že danes odpreti, in nekoliko va-nje pogledati. Kaj vidimo v njih? Liste vidimo, na katerih bi imele dobre dela zaznamovane biti, kolikor dni, toliko listov, pa večidel so prazni, ali kar je na njih zaznamovano, je spet zamazano, ker nas je smertni greh ob zasluženje pripravil. Kako zlo so pa tisti listi popisani, na katerih so grehi zaznamovani! Dostokrat za en dan enega lista še zadosti ni bilo! Štejte! koliko zamujenih jutranjih in večernih molitev; koliko zamujenih sv. meš! Koliko budih kletev čez ljudi in živino, in še clo čez otroke! koliko preprirov v zakonu; koliko razpirtja in sovraštva med sosedi! Koliko opravljanja in obrekovanja; koliko laži, tatvin in krivic, koliko gerdih besed in nečistih djanj itd. O da bi na koncu leta zamogli reči, da le 365krat ste grešili; pa to število je premajhno za grehe v pretečenem letu storjene. In kolikor dni je v pregrehah doprinešenih, toliko dni je zgubljenih!

Ali je to veselo, kedar tergovci, rokodelci in kmetje na koncu leta spoznati morajo, da niso nič pridobili, ampak so veliko zgubili? — Ali se potlej mi moremo veseliti, ker morebiti spoznati moramo: 365 dni je zgubljenih; nič si nismo v njih pridobili; proč so, za vselej so proč! In ž njimi ni samo 24 ur, tudi ne samo 8760 ur proč, ampak z vsakim dnevom je proč večno zveličanje, ki bi si ga bili lahko zaslužili. — Tako je celo leto proč, z grehi je zaznamovano v bukvah sodnikovih, in mi je zdaj nimamo nobene ure več škodo popraviti! O da bi vsaj le eno uro še imeli od starega leta, da bi v njej pokoro storili, da bi naši grehi ne poganjali nas v novo leto! Ali ne čutite te grešne teže! Od novega leta ste pričakovali polajšanja, zdaj pa spoznate, kakošno strašno težo v novo leto sebov vzamete. Oh, ena sama ura bila bi zadosti, vse grehe zbrisati, vse zgubljeno zasluženje spet pridobiti, in potlej bi bili z lahko lahko vestjo v novo leto stopiti zamogli; — zdaj pa ste revni in nagi, in na vaši vesti kakor težka gora težé vaši grehi. Ali je to veselo? Jes še enkrat vprašam: Ali je to veselo?

3. In spet vprašam: Ali je to veselo, da je staro leto minilo? Marsikteri je morebiti, da zamore reči: Zdaj sem eno leto stareji. Otrok pravi: „Kmalo bom velik“, in željno šteje leta, da bo mladeneč postal. Mladeneč težko pričakuje časa, da bo postal mož, in z vidno zadovoljnostjo pravi: „Zdaj sem 20, 25, 30 let star.“ In še clo prav priletni ljudje se vejo zavoljo tega tolažiti, da v letih naprej grejo. Pa vsi, ki se zato veselé, da so eno leto stareji, so v veliki zmoti. Le kako bi se zato mogel veseliti otrok?

— Oh, otroške leta so najveselejša, zato ker so najnedolžniša, in vsako leto stareji biti, se pravi, od nedolžnosti proč bežati, in grehu naproti hiteti. Kako bi se mogel veseliti mladeneč, da je eno leto stareji? Mlad človek brez vse skerbi gleda naprej v življenje, in toliko lepega vidi pred seboj; toda vsako leto stareji, vsako leto manj veselja, vsako leto več skerbi, z vsakim letom ternje več zrašte, in kedar mož postane, ne more nobene rožice več vtergati, da bi ga ternje ne ranilo. To je pač lepo leta šteti, toda potlej, ko človek stareji postane, in tega ne najde, kar je v mladosti pričakoval, potlej je z vsakim letom bolj nesrečen.

Jes pač vem, kdaj bi se otroci, mladenči in device na novega leta dan veseliti smeli, da so eno leto stareji. Ko bi se od njih reči zamoglo, kar sv. pismo od 12letnega Jezusa pove: „Je rasel v modrosti, in v milosti pri Bogu in pri ljudeh.“ (Luk. 2, 52.) Kdor ob koncu leta zamore reči, da je v kerščanski modrosti rasel, kdor se zamore hvaliti, da je Bogu bolj prijeten in dopadljiv in ne samo ljudem, ta naj se veseli, da je eno leto stareji postal. Ali jih je dosti, da bi se tako hvaliti, tako veseliti zamogli? Leto je prešlo, ž njim je mnogim tudi to prešlo, kar so se kakor otroci v šoli in pri kerščanskem nauku naučili. Leto je minilo, in pri mnogih je minila tudi nedolžnost serca, in dopadanje pri Bogu in pri ljudeh. Eno leto stareji se pri njih pravi: eno leto nevedniši in hudobniši biti. Ali je to veselo?

Jes tudi vem, kdaj bi se možje in žene, in stari ljudje veseliti smeli na novega leta dan. Če so kakor Ana noč in dan Bogu slušili, če so z molitevjo in postom pokoro delali za grehe svojega življenja, če s starčkom Simeonom z mirno vestjo reči zamorejo: „Zdaj, o Gospod, pusti svojega hlapca v miru iti.“ Sneg na njih glavi očitno kaže, da se je pri njih zima začela, kjer so dnevi kratki, da ne bodo več dolgo živeli, ampak da bo kmalo prišla noč, v kateri ne more nobeden več delati. Če so torej v pretečenem letu Bogu služili, če so si zaslužnje za nebesa nabirali, potlej naj se danes veselé. Naj se veselé, če si prizadevajo z Bogom sklenjeni biti, in s sv. Pavljem reči zamorejo: „Želim razvezan in s Kristusom biti.“ Kdor tega ne more, naj se nikar ne veseli, naj se trese in naj žaluje na novega leta dan. Eno leto je spet minilo, — o to je žalostna, to je strašna beseda za tiste stare ljudi, ki še zmirej v mlačnosti živé! Zakaj zguba je toliko večja, kolikor menj se popraviti zamore. Kako bodo zgubo pretečenega leta poravnali, ker nimajo upanja novo leto preživeti!

4. Pa gotovosti celo leto preživeti, nobeden zmed nas nima; mi vsi gremo prihodnosti naproti, ki je pred nami zagernjena, in ne vemo, ali življenje ali smert prikriva, in vsak se na novega leta dan vpraša: Bog ve, ali bom to leto še preživel? Gotovega odgovora na to vprašanje ni, in to dela človeku žalost na novega leta dan. Naj pa v novem letu živimo ali umerjemo, to-

liko je gotovo, da danes smo za eno celo leto smerti bližej, kakor lani na novega leta dan. Eno celo leto bližej smerti! Ali je to veselo?

Mi sicer to dobro vemo, da umreti bomo enkrat morali. Pa pri tej misli: Umreti bom moral, človeka vselej groza pretresa. Smert je strašna! Smert je kazen za greh, kazen pa nobena ni prijetna. Smert je strašna, naj že pride, kadar hoče! Kaj pa, ko bi že v tem letu zaslišali glas: „Daj odgovor od svojega hiševanja, zakaj posihmal ne moreš več moj hišnik biti?“ Kaj, ko bi te danesnji dan zagotovil: „Še to leto bo Gospod tvojo dušo tirjal!“ Vi mislite, to se ne bo zgodilo. Le nekteri, ki so že veliko let na zemlji preživeli, so na to pripravljene; drugi pa po večem pričakujejo še vseh 365 dni, pričakujejo še marsiktero leto; za nje, si mislijo, versta na pokopališču še ni odperta. Če pa jes zdaj drugači rečem; če jes rečem, ja še to leto bote oboleli; še to leto bote s sv. zakramenti za umirajoče prevideni, še to leto bodo vaše oči ugasnile za vselej, vi bote umerli, kdo zmed nas ima potlej prav? Vi pravite, da ne bote umerli, jes pa pravim, to leto bote umerli. Kdo ima prav? Nobeden zmed nas ne ve. To pa vemo danes, da za eno celo leto ste bližej smerti. Zato se nikar ne dajte motiti, ko vam ljudje voščijo veselo novo leto, in še veliko let. Novo leto vam obeta dolgo življenje, z roko pa že sega po mrtvaški lopati, vam skopati grob; tam le zunaj na pokopališču je tisti kraj, kjer bo skopan.

Sklep.

Ali ni tako? Vsak zmed nas zna na versto priti. Kdo bi se torej mogel danes razberzdanemu veselju vdati? Žalovati moramo danes zavoljo storjenih grehov in zgubljenih ur v pretečenem letu. Zraven pa se smemo tudi veseliti pred Bogom, da je v svoji očetovski prizanesljivosti nam danesnji dan, novo leto dal doživeti, da za grehe pretečenega leta pokoro delamo. Če bomo vse ure novega leta prav obračali, potlej bo to leto srečno, srečno v življenji in srečno v smerti. Amen.

Pridiga za nedeljo pred razglašenjem Gospodovim.

(Od Heroda; gov. L. M.)

„Pomerli so, kateri so detetu po življenju stregli.“ (Mat. 2, 20.)

V v o d.

Komaj je bil Odrašenik rojen, bil je že tudi preganjan, in on, Gospod nebes in zemlje, moral je v Egipt bežati, da je preganjanju odšel. Njegov prvi preganjavec bil je kralj Herod. Ko je od modrih iz jutrove dežele zvedel, da je nov kralj Judov rojen, bal se je, da bi ga ta s sedeža ne pahnili, in da bi ob kraljestvo ne prišel. Da to odverne, sklenil je, ga umoriti. Od modrih ni zvedel, kje je dete; zato je zapovedal v Betlehemu in po bližnjih krajih vse dečke pomoriti, kar jih je bilo dve leti ali menj starih. Za to neusmiljeno djanje je pa pozneji svojo kazen prejel. Te praznike, ki jih sedaj obhajamo, je ime Herod večkrat imenovano, da se mi primerno zdi, vam enkrat

njegovo hudobno življenje in njegovo strašno smert popisati,

in želim, da bi to v vas terdni sklep obudilo, greha se varovati, da bi ne bili kaznovani kot Herod. Bog naj blagoslovi naše premišljevanje.

Razlaga.

1. Pregovor je: Mladeneč vaju svoje poti, tudi v starosti ž nje ne stopi.“ (Pregovor 22, 6.) To velja od dobrega, kakor tudi od hudega. Če so se otroci že v mladosti Boga bati in njegove zapovedi deržati učili, ne odstopijo od poti čednosti, če so se tudi postarali. Če se je pa človek hudega v mladih letih privadil, tudi v poznejših letih bo svoje hudobije uganjal, in jih bo težko opustil.

To resnico najdemo v življenji Heroda poterjeno. Njegovo serce je bilo že zgodaj sprideno, in posebno ena strast, namreč častilakomnost, ga je popolnoma zmogla, in ga v najgrozovitniše djanja gnala. Bil je rojen ajd, pa se je pozneji k judovski veri spreobernal, je tudi gorečnost za božjo čast kazal, pa je bolj svojo lastno čast, kakor božjo čast imel pred očmi. Ko je z zvijačami in hinavščino na kraljevski sedež prišel, začel je kmalo svojo oblast napak obračati. Zmirej je v strahu živel, da bi ob krono ne prišel, in je vse s poti spravil, od katerih je mislil, da so mu sovražni. Ta strah ga je tako deleč pripravil, da je svoje tri sinove Ale-

ksandra, Aristobula in Antipatra dal umoriti, da je svojega brata in njegovo ženo zadušil, in poslednjič še njene starše umoril. Ko je cesar Avgust to nečloveško grozovitnost zvedel, rekel je, da bi bil raji preišč Herodežev, kakor pa sin, ker Judje preiščevega mesa jesti ne smejo.

O času tega grozovitega kralja je bil Odrešenik v Betlehemu rojen. Ko so modri iz jutrove dežele prišli in vprašali: „Kje je novorojeni judovski kralj?“ se je prestrašil, bal se je za svoj tron, in precej je sklenil novega kralja kakor je menil, umoriti. Sklical je velike duhovne in pismarje, in jih spraševal, kje da bo Kristus rojen, in ko so mu odgovorili: „V Betlehemu na Judovem“, je modrim hinavsko rekel: „Pojdite, skerbno poprašujte po detetu, in kedar ga najdete, mi pridite povedat, da ga grem tudi jes molit.“ (Mat. 2.) Toda modrih ni bilo več k Herodežu nazaj; Bog, ki je videl Herodove hude naklepe, jim v spanji zapove, naj nikar ne hodijo k Herodu nazaj. Pokorni so bili božjemu povelju, in po drugi poti so se vernili v svojo domovino.

Z veliko nejevoljo čaka Herod modrih iz Betlehema. Ko pa vidi, da jih zastonj čaka, razserdi se, in ukaže vse dečke v Betlehemu in okoli Betlehema pomoriti, kar jih je bilo dve leti ali manj starih. Tako le, si misli, ne bo odšlo mojemu meču dete, ki ga sovražim. — O grozovitno povelje!

Morivci, ki jih je poslal Herod, sopijo v Betlehem. Z golimi meči deró po vseh hišah, tergajo z naročja in od pers materam nedolžne otročiče, in jih moré. Oh kako neizrečeno so vpili in jokali otroci in matere!

Zdaj misli hudobni kralj, da je njegova krona prav vterjena; pa kako zlo se je goljufal. Njegov meč ne more doseči Jezusa, — Jezus je bil takrat že v Egiptu v zavetju.

Glejte, kristjani moji, taka človeška pošast je bil Herod. Da bi svoj namen dosegel, da bi se na tronu ohranil, ni se vstrašil nobene hudobije, in še clo svoje lastne otroke je usmertil, ker bal se je, da bi ga s trona ne pahnili. Po pravici se nam gnjusi nad tem človekom, ki je svoje roke s kervjo svojih sorodovincev in nedolžnih otrok umazal; pa Bog hotel, da bi tudi med kristjani ne bilo takih, kateri so v marsikterih rečeh Herodežu podobni!

Herod je bil v svoji mladosti nevernik, ni veroval v pravega Boga, ni v njega zaupal, in ni ga ljubil. Vse svoje zaupanje je stavil v ljudi, in si je prizadeval se jim priljubiti, in njegova ljubezen je bila le na časne dobrote in na posvetno čast obrnjena. V tem ima Herod med kristjani veliko posnemovavcev. Mnogi so le po imenu kristjani, s svojimi deli pa zatajujejo svojo vero. Mnogi se neprenehoma trudijo in vpirajo za denar in časno premoženje, za čast in obražtanje pred ljudmi, na Boga pa skorej nič več ne porajtajo. Koliko je med kristjani mladenčev in deklet, mož in žen, kateri po ajdovsko, to je, grešno razuzdano živé!

Iz nezaslišane nečlovečnosti kralja Heroda lahko vidimo, v kakošne strašne djanja jeza, lakomnost, častilakomnost in druge hude strasti človeka zapeljejo, če jih ne zatira! Oh, marsikteri, ki niso s tem zadovoljni bili, kar jim je Bog dal, so svoje roke v kri svojega bližnjega pomočili; — mislili so, da so jo prav prebrisano naredili, pa hudič jih je goljufal, lakomnost jih je preslepila in — končali so na rabeljskem kolu ali pa v težki ječi. Zato bodite zadovoljni s tem, kar vam Bog daje, če vas tudi le pičlo obdaruje; zakaj Bog, dobri Oče, že ve, zakaj tako z vami dela; — le pridno in zvesto delajte, svoje dolžnosti spolnajte in molite, in vse drugo potolaženi božji previdnosti prepustite, On — bo vselej dobro z vami storil.

Herod je bil hinavec; s hinavščino se je na kraljevi tron spravil, in ko so modri iz jutrove dežele prišli, tudi tedaj se je hlinil, da hoče božje dete moliti. Veliko je kristjanov, ki ravno tako delajo. Pred svetom se pošteno in pobožno zaderžé, se varujejo vsakega djanja, ktero bi jim dobro ime odvzeti vtegnilo, in so dostikrat vsi goreči za kako dobro delo: vse to pa le zato, da bi bili od ljudi hvaljeni in časteni.

Herod je sovražil in preganjal prijatlje in sovražnike, ženo in otroke. Marsikteri kristjani stopijo v njegove stopinje: živé v kregu in razpertiji, zmerjajo, kolnejo, sovražijo in preganjajo zdaj tega, zdaj unega; možje križajo svoje žene, žene grené življenje svojim možem, in starši delajo s svojimi otroci, kakor da bi ptujci in sovražniki bili.

Herod je nedolžne Betlehemske otročiče pomoril. Oh, koliko je kristjanov, ki so morivcu Herodežu podobni! Morivci otrok so:

a) Tisti nesramni ljudje, ki nedolžne otroke pohujšujejo, vpričo njih nesramne reči govore, nespodobne pesmi prepevajo, nečiste reči uganjajo, jih nečistih reči učé in va-nje zapeljujejo.

b) Tiste neprevidne in neskerbne matere, ktere svojega deteta, ki ga pod srcem nosijo, ob življenje pripravijo s tim, da se pri težkem delu prevzdignejo ali pretegnejo, se z nezmernostjo v jedi in pijači poškodejejo, ali se z nespametnim plesom preveč preganjajo, ali si s prehudo jezo, nezmerno žalostjo kako škodo naredé, da potem dete mertvo na svet pride.

c) Tisti divji in hudobni zakonski možje, ki po rabeljsko ravnaajo s svojimi ženami, in jih še clo takrat, kedar bi jih najbolj morali varovati, v težke dela silijo, ali pa jih sujejo, pretepajo, ali pa po kakem drugem potu v velik strah pripravljajo in v veliko žalost, da po takem tolovajskem ravnanju nasleduje nesrečen porod; vsi ti umoré dušo in telo svojih otrok.

d) Tisti neprevidni starši, ki svoje otroke po noči k sebi v posteljo jemljejo, in jih vdušé.

e) Otrokomorke so tudi tiste nezakonske matere, ktere zato, da bi v osramotenje ne prišle pred svetom, svojemu otroku ali že

pod svojim srcem ali po porodu življenje vzamejo. Taka ženska zamori zadnjega prijatelja svojega, nedolžno prelita kri vpije, kakor nekdanj kri Abeljna z zemlje do nebes.

Glejte, koliko je kristjanov, ki so Herodežu, morivcu nedolžnih otrok podobni. Gorje jim, ko bi tudi umerli, kakor Herod!

2. Herod za svoje hudobije ni odšel kazni. Bog nekoliko časa čaka s svojo kaznijo, kedar pa poslednjič kazen pride, je primerjena velikosti hudobij, ki jih je človek storil. „Bog, pravi sv. Pavelj, povračuje slehernemu po njegovih delih.“ (Rim. 2, 6.) Sodbi božji in zasluženi kazni Herod ni mogel oditi; zakaj „mi vsi se moramo pokazati pred sodnim stolom Kristusovim, da prejme slehern v svojem telesu, kakor je storil, ali dobro ali hudo.“ (II. Kor. 5, 10.) Kmalo po tem, ko je nedolžne otroke pomoril, prišla je božja kazen nad-nj, in Gospodova roka ga je vdarila z mnogimi hudimi boleznimi. Glejte, nečlovečež leži poslednjič na smertni postelji. Znotraj ga je žgal počasen ogenj, lakota, ki ni dala, da bi se bil nasitil, ga je noč in dan terla. Po trebuhu je imel tolike rane, da se mu je oserčeje videlo, noge so mu silno zatekle. Po živem telesu so se mu červi redili, ga razjedali, in se mu sipali iz ran. Težka sapa mu je komaj dihali dala, silnega smradu, kateri mu je puhtil iz ran, ni mogel nobeden prenašati; clo njemu samemu je presedal. Ves obupan si je hotel sam življenje vzeti z nožem, kar pa mu je vbrani eden njegovih vnukov. Umirajoč je poklical sestro Salomo in nje moža Aleksandra k sebi, in jima je naročal: „Vem, da se bodo Judje moje smerti veselili; ali to veselje jim hočem pokaziti, in storiti, da bodo na moj smertni dan le jokali in žalovali. Poklical sem najimenitniše Jude k sebi, in jih v Hipodromu (tekališču) zaperl. Kakor bom življenje zdihnil, dajte jih brez odloga umoriti, da cela Judovska dežela in vsaka družina zoper voljo na moj smerten dan gotovo pojoka.“ Tega povelja pa niso spoznili. — V taki neznani bolezni in po takem grozopolnem pripravljanju je sklenil Herod svoje grešno življenje, ter zgubil kraljestvo, zavoljo kterega je pretil toliko nedolžne kervi, in zavoljo kterega je clo božjega Sina zalezoval in mu stregel po življenju!

Glejte, kristjani moji! tako je umerl hudobni Herod. Gorje tistim, ki po njegovih stopinjah hodijo; tudi nje bo pravična roka božja zadela. Po hudobnem življenju pride večidel tudi huda smert. „Njih konec bo po njih delih“, pravi sv. Pavelj (II. Kor. 11, 15.). „Kakoršno življenje, taka smert,“ pravi sv. Avguštin. Bog je neskončno pravičen, pa je tudi neskončno usmiljen. Božja pravičnost tirja, da tisti, kateri je slabo, grešno živel, tudi hudo smert stori; božji usmiljenosti pa je primerno, da tisti, ki si je v svojem življenju prizadeval Bogu služiti in njegove zapovedi spolnovati, je tudi z dobro in srečno smertjo poplačan.

Sklep.

Kristjani moji! kaj si vi obetate ob koncu svojega življenja, dobro ali hudo smert? Da si bote na to vprašanje odgovorili, sprašajte enkrat svojo vest. Če ste lepega, kerščanskega zaderžanja bili, in v tem stanovitni ostanete, je gotovo, da bote dobro smert storili. Če ste pa dozdej, kakor Herod, v pregrehah in hudobijah, svoje življenje doprinašali, je gotovo, da bote hudo smert storili, če se ne spreobernetete in ne poboljšate. „Njih konec bo po njih delih.“ Mislite tedaj prav dostikrat na strašno kazen, ki je hudobnega Heroda zadela. Zahvalite Boga, da vam je do zdaj prizanašal, in spreobernetite se k njemu, dokler je še dan, in preden pride noč, v kateri nobeden več delati ne more. Živite v tem letu tako, kakor bote ob smertni uri želeli, da bi živeli bili. Amen.

Pridiga za praznik ssv. treh kraljev.

(Sv. trije kralji naši vodniki proti nebesom; gov. J. A.)

„In glej! zvezda, katero so videli na Jutrovem, je pred njimi šla, dokler ni prišla in zgoraj ostala, kjer je bilo dete.“
(Mat. 2, 9.)

Vvod.

Kakor vsak otrok pri kerstu ime kakega svetnika dobi, da bi po njegovem zgledu živel, tako ima tudi vsaka dežela, vsaka škofija, vsaka fara in skoraj vsaka soseska svojega patrona, katerega še posebno časti in za svojega posebnega priprošnika pri Bogu ima. — Vaši predniki so si za svoje patrone sv. tri kralje izvolili, in njim na čast to prostorno cerkev izzidali. Sicer nam je vsak svetnik v zgled; ali od nekterih le malo vemo, nekatere komaj po imenu poznamo. Od treh kraljev pa samo sv. pismo govori in v njih spomin se eden največjih praznikov obhaja. — Ker je tedaj vaša cerkev sv. trem kraljem posvečena, ker so vam tri kralji posebno v zgled postavljeni, nekteri pa to morebiti premalo porajtajo, vam hočem danes povedati:

Kako nam sv. tri kralji pot kažejo proti nebesom. Pripravite se!

Razlaga.

1. V tistem srečnem času, ko je bil v Betlehemu na Judovskem rojen Jezus Kristus, naš Gospod in Zveličar, se je na Ju-

trovem, daleč od Judovske dežele, prikazala čudna in neznana zvezda. V tej deželi so živeli takrat modri, imenitni in učeni možje, ktere že od nekdanj sv. tri kralje imenujejo. Zastopili so se tudi na zvezde, poznali so njih imena in pota. Ko se pa na enkrat ta čudna zvezda prikaže, so ti možje precej spoznali, da ta zvezda Zveličarjevo rojstvo naznanuje. Zvedli so namreč to ali iz sv. Judejskih bukev, kjer je bilo prerokovano, da se bo ob Mosijevem času posebna zvezda prikazala; ali pa so to spoznali iz posebnega božjega razodenja. Toliko je gotovo, da so se precej na pot podali, kakor hitro so zvezdo ugledali, zakaj sami pravijo Herodu: Kje je novorojeni Judovski kralj? zakaj mi smo videli njegovo zvezdo na Jutrovem in smo ga prišli molit. (Mat. 2, 2.)

Pot pa, po kateri so šli, je bila silno težavna in nevarna. Med Jutrovem in Judovsko deželo se namreč razprostirajo neizmerne puščave, to je planjave, na katerih se ne vidi družega kot nebo in pesek; kakor na morju tudi le nebo in voda; zato se puščava tudi imenuje peščeno morje. In ker se pesek po puščavah dan na dan od pekočega solnca greje, tako vroč postane, da bi si človek z boso nogo podplati opeknel; zato popotniki po puščavah navadno na kamelah jezdarijo, ker kamela z visocimi parklji brez nevarnosti po razbeljenemu pesku lahko hodi. Zato tudi vidimo tri kralje navadno s kamelami naslikane in prerokovanje preroka Izaija tudi od njih govori, kakor smo popred v listu brali: „Kamele te bodo bodo kakor povodenj zageruile, hitre kamele iz Madjana in Efe; vsi bodo iz Sabe prišli, ter zlata in kadila prinesli.“ (Iz. 60, 6.) Popotovanje po puščavi je tedaj silno žalostno in težavno, ker človek ne vidi družega kot pesek, nobenega drevesa, nobenega hriba, nobenega studenca ali potoka. Pot skoz puščavo je pa tudi zelo nevarna. Ako veter ali vihar nastane v puščavi, gorje takrat popotnikom! Vihar pesek vzdigne, ga verti kakor dim in če popotniki v tak vertinec zaletijo, jih pesek posuje in žive zakoplje. Zgodovina nam pripoveduje, da je enkrat cela armada perzijanskega kralja Kambizesa v puščavi tako konec vzela. — Včasih se pa tudi zgodi, posebno če je popotnikov malo skupaj, da jih tolovaji napadejo in cropajo. Popotniki pa se morejo še srečne šteti, da jih tolovaji ne pobijejo, ampak le v sužnost prodajo.

Kaj ne, ljubi poslušalci, trije kralji so pač hudo, težavno in nevarno pot imeli! Kaj pa mi? Kaj je pač naše življenje družega, kot težavno in nevarno popotovanje skoz puščavo tega življenja v lepo obljubljeni deželi, v nebesa? — Tudi mi kristjani tekamo kakor po puščavi, in dostikrat ne vemo, kam bi se obrnili, kje je prava pot. Tudi na našem popotovanju večkrat ni sence, da bi se odpočili, ga ni studenca, da bi se ohladili. Tudi na našem popotovanju se večkrat vzdigujejo hudi viharji, dušne skušnjave; nas zalezujejo tolovaji, zapeljivi ljudje, ki bi nam najdražji kar

imamo, gnado božjo, nedolžnost, poštenje, radi vzeli. Kako naj si tedaj pomagamo na tej nevarnej in težavni poti?

Storimo kakor so storili trije kralji. Če so tudi po nevarni puščavi hodili, če tudi prave poti niso znali, ozirali so se vedno na zvezdo, šli so neprestrašeno in neutrudeno za njo in prišli so do pravega, zaželjenega konca.

Ja, trem kraljem je bilo lahko, boš porekel, ljubi moj, njim je zvezda svetila in pot kazala! Ali smo pa mi mar slabši na tem? Ali nam ne sveti nobena zvezda proti nebesom? O ja, tudi nam sveti zvezda, še veliko lepša in svitlejša, kakor trem kraljem. In ta zvezda je naša sv. vera, ki vsakemu kaže pravo pot, in ga tudi gotovo do pravega konca pripelje, če le kdo hoče za njo hoditi, v skušnjavah in nadlogah pri njej pomoči iskati. — Ali kaj, godi se dandanešnji ravno tako, kakor ob času treh kraljev? Veliko jih je takrat vidilo svitlo zvezdo, ali le malo jih je šlo za njo, le tri kralji in njih spremljevalci. Tako je tudi zdaj. Veliko veliko jih je v kerščanski veri podučeni, cerkveni služabniki, duhovni, neprenehoma učé in kažejo pravo pot, ali le malo jih živi tako, kakor sv. vera uči; večidel hodijo kristjani svojo pot in ne marajo za opominovanje in zapovedi božje. Ali je tedaj čudo, ako se jih toliko iz prave poti zgubi in zajde, ako jih je toliko od skušnjav premaganih, od hudobnih ljudi zapeljanih? ali je čudo, če jih potem toliko pravo pot zgreši in namesto k pravemu koncu v pogubljenje pride? Ja, ljubi moji, to je vzrok, da se jih dandanešnji toliko zgubi, ker ne živé po sv. veri, ker ne deržé božjih zapovedi! Hočemo tedaj do pravega konca priti, deržimo se sv. vere, ozirajmo se v vsaki skušnjavi na to zvezdo in tako bomo tudi mi, kakor tri kralji, srečno prišli v obljubljeno deželo.

2. Pa bi znal kdo odgovoriti in reči: To je vse prav. Ali jes si prizadevam po sv. veri živeti; njene zapovedi spolnovati; pa včasih si vendar ne morem pomagati, skušnjave so prehude, nikamor se ne vem djati, tako mi je, kakor bi me Bog zapustil. To ti rad priterdim, ljubi moj! Kakor se včasih solnce za oblake skrije, kakor gosta megla luno obdaja, in se črni oblaki pod nebom pade, tako je tudi včasih v našem življenji. Žalost in nadloge pridejo nad nas, nesreča se versti za nesrečo, skušnjave nas tlačijo in zdi se nam, kakor da bi nas bil Bog zapustil. Kaj nam je tedaj stofiti? Ljubi moji, storimo zopet tako, kakor so tri kralji storili. Dokler jim je zvezda svetila, so brez skerbi svojo pot hodili. Ko pa do Jeruzalema pridejo, se jim je naenkrat skrila. Kaj so tedaj storili? Šli so h kralju Herodu in so prašali: „Kje je novorojeni Judovski kralj?“ Ta pa sam ni vedel in je duhovne in pismoučene poprašal. In ti so natanko povedali pot in kraj, rekoč: V Betlehemu ima biti rojen, kakor pisma govore! — Tako storimo tudi mi. Če se ne vemo nikamor oberniti, če nas velike skušnjave nadlegajo, ali nas

hudobni ljudje preganjajo, pojdimo k duhovnom, prašajmo jih za svet, prosimo za pomoč. Zakaj glejte! če tudi Judovski duhovni sami niso šli do Betlehema; so trem kraljem vendar pravo pot pokazali. In ko bi bil dandanešnji tu ali tam kak lahkomisljen in neroden duhoven, ki sam ne hodi po pravi poti, uči vendar vsak pot pravice in resnice. Od takih velja, kar je Kristus od Judovskih duhovnov rekel: „Vse, karkoli vam rekó, spolnujte in storite; po njih delih pa nikar ne delajte, ker pravijo, pa ne storé“. — To velja včasih tudi za časne reči. Vstane postavim kakošen prepír, sovraštvo, se zgodi kakošna krivica, ali razžaljenje, ni treba precej okoli gosposke letati in tožiti se. Včasih bi se vsa reč hitro in mirno poravnala doma pri g. fajmoštru, ali pa če bi v takem položaji k spovedi šli in spovednika za svet prašali. Tako pa nekteri za vsako reč precej k Herodežu, k gosposki letajo in na zadnje večidel le sami sebi škodujejo.

3. Zadnjič pa ne bodimo maloserčni, če tudi hude skušnje nad nas pridejo, če nas tudi časne nesreče zadevajo. Saj vse le en čas terpi in po dežju zopet solnce posije! — Tudi trem kraljem se je zvezda le nekoliko časa skrila; komaj pa pridejo iz Jeruzalema, pravi sv. pismo, je zvezda, katero so videli na Jutrovem, zopet pred njimi šla, dokler ni prišla in obstala, kjer je bilo dete. In ko so jo ugledali, so se silno razveselili. — Tako je tudi z nami. Veselje tukaj ni stanovitno in tudi žalost mora priti. Pa naj nas misel tolaži, da žalost le nekoliko časa terpi, da pa za žalostjo zopet veselje pride, kakor Kristus govori: „Vi ste sicer zdaj žalostni, pa spet vas bom videl, in vaše serce se bo veselilo in vašega veselja vam nihče ne bo odvzel (Jan. 16, 22.)“

Sklep.

Vi pa, sv. trije kralji! ki ste novorojenega Jezusa iskali in po trudapolnem popotovanji tudi našli, prosite tudi za nas tukaj zbrane in za vse iz te soseske, da bi nam zvezda sv. vere na našem popotovanji vedno svetila in da bi nas enkrat do srečnega in zaželjenega konca, do ljubega Jezusa pripeljala v sv. nebesa. Amen.

Pridiga za I. nedeljo po ssv. treh kraljeh.

(Tudi mi zamoremo Jezusa zgubiti, in ga zopet najti. Gov. R. T.)

v Topolovcu

8/1 888

„In ko ga niso našli, so se vernili v Jeruzalem, in so ga iskali.“ (Luk. 2, 45.)

V v o d.

Pri vsej ljubezni in skerbi, ki sta jo Marija in Jožef za svojega božjega otroka imela, se je vendar le zgodilo, da sta ga med brezštevilno množico ljudi v tempeljno zgubila. Menila sta, da se bo božji otrok s sorodovinci v Nazaret vernil, zatoraj sta zapustila Jeruzalem, in sta hotla v Nazaret potovati, in sta prišla že dan hoda od Jeruzalema. Zvečer vprašujeta pri vsej žlahti in pri znanjih po njem; pa nikjer ga ni, in nihče ne ve za-nj. Kako zlo se tedaj prestrašita! V veliki skerbi se verneta v Jeruzalem. Tretji dan ga še le najdeta v tempeljni.

Tudi mi zamoremo Jezusa zgubiti, in ga zopet najti. Kako? To bomo danes premišljevali.

Razlaga.

I. Kako zamoremo Jezusa zgubiti?

Jezusa zgubimo z vsakim smertnim grehom. Vendar od hude greha danes ne bom govoril, ampak le od tistih navad, v ktere neprevidoma zaidemo, ko še ne mislimo, kaj hudega storiti, in v klerih Jezusa zgubimo. Kako in kdaj se zamore to zgoditi? To se zamore zgoditi:

1. Pri opraviilih. Ti greš z dobrimi mislimi, greš z Jezusom ven na polje ali na delo. Zdaj ti pa to ali uno ne gre po sreči, ti postaneš nejevoljen, in morebiti začneš še clo preklinjati in rotiti se. Jezus ne more več pri tebi ostati, on te zapusti, ti si ga zgubil.

Ti hočeš kupčijo narediti, pri tej kupčiji se ti kaže nekoliko dobička, in da bi ta dobiček gotovo vjel, lažeš, goljufaš, bližnjega ociganiš, in tako Jezusa zgubiš.

2. V družčini. Ti z najboljšim namenom greš v družčino, ti si hočeš spočiti, razveseliti se. To je gotovo prav, in ni clo nič pregrešnega. Pa kar se dobro začne, se dostikrat slabo konča.

Ti se v pogovor spustiš, in pogovor — se spremeni v opravljanje.

Ti začneš igrati — in goljufaš.

Ti piješ — in se vpijaniš.

In kaj bom rekel od tistih družčin, pri katerih so osebe obojnega spola? Kako nevarne so! Kako lahko se pri takih shajališčih z nedolžnostjo tudi Jezus zgubi!

3. D o m a. Ti si doma, in nič hudega ne misliš. Zdaj pa vidiš soseda ali kacega družega človeka memo iti, ki je lepo oblečen, premožen, vesel — in nevoščljivost pride, Jezus pa zbeži.

Ali pa žena pregovori besedico, ki se ti ravno ne prileže, te nagovori za kake solde za potrebne hišne reči, ali pa otroci ubijejo kako skledo ali okno, ali kaj družega nerodnega storé, oj, kako hitro je ogenj v strehi! Zavoljo majhnih reči pa začneš divjati, kakor bi bil obnorel. Kako? Ali bo mogel Jezus še pri tebi ostati, ko tako nespametno ravnaš. Nikakor ne! On zbeži. Jezus je za te zgubljen.

4. V c e r k v i. Ti si v cerkvi, v biši božji. Pa zakaj si tukaj? Ti praviš: „Zato da molim.“ Ali pa tudi res moliš? Saj tvoje serce ni v cerkvi. Ti misliš na svoje gospodarstvo ali gospodinjstvo, časne skerbi brenčé po tvoji glavi, in ti jih ne odganjaš teh muh.

Ali pa vidiš v cerkvi svojega soseda, in precej se jeza in sovražstvo vzdiguje v tvojem sercu. Proč je, molitev — in z molitevo Jezus.

Ali pa ti že dolgo znanje imaš, glej kako nesramno se še clo v cerkvi, pred očmi vsegavednega Boga vedeš! Ti delaš greh nečistosti z očmi in z mislimi svojega serca clo v svetišču. Ali zamore Jezus, najčistejši in najsvetejši s tebo se skleniti, ali s tebo iti in pri tebi ostati? Oh ne! On te mora zapustiti.

Na potu iz cerkve do doma večkrat opravljaš, ali kaj družega hudega storiš! Jezus ne gre s tebo, on je v cerkvi ostal, je za te zgubljen!

Kako pa zamoremo

II. Jezusa zopet najti?

Sploh zamoremo Jezusa najti z resnično pokoro. Jes bi vam tedaj lahko pravil, kaj se pravi resnično pokoro delati. Vendar od tega danes ne bom govoril. Mi se hočemo le evangeljskih naukov deržati. Grešniki se zamorejo od Marije in Jožefa učiti, kako Jezusa, ki so ga z grehom zgubili, zopet najti: Marija in Jožef sta ga z žalostjo iskala, sta se v Jeruzalem vernila, in sta ga v tempelji, v sredi med učeniški našla. Ravno tako morajo tudi grešniki delati: oni morajo:

1. Jezusa z žalostjo, z grenkimi spokornimi solzami iskati, in ta žalost, te solze bodo prišle, če grešniki premislijo in si k sercu vzamejo, da Jezusa zgubiti je največa zguba. Glej, ti žaluješ in jokaš, če si dobrega očeta, skerbno mater, ljubega otroka, brata, sestro, prijatelja zgubil; kako bi v drugem, višem, duhovnem pomenu ne žaloval in ne jokal, kedar si Jezusa, svojega najboljšega brata in prijatelja, zgubil, ki te bolj ljubi, kakor mati svojega edinega otroka?

Ti si žalosten, če kako časno reč zgubiš, če se ti postavim pri živini kaka nesreča prigodi, če ti toča setev pokonča, ali če te kaka druga nesreča zadene; zato pa ne porajtaš, ali si še clo vesel, ne žaluješ v svojem sercu, kedar si radovoljno in iz hudobije svojega Zveličarja, Sinu živega Boga, zgubil? O zato spoznaj „kako hudo in grenko je Gospoda svojega Boga zapustiti“, in išči ga spet, kakor Marija in Jožef, z žalostjo, objokuj in obžaluj svoje grehe, in

2. poverni se, kakor Marija in Jožef, nazaj v Jeruzalem, t. j. poverni se od greha k čednosti, od hudih potov na pot božjih zapoved. Stori terdni sklep, v prihodnje greha se varovati, in po poti božjih zapoved stanovitno hoditi. Naj bi bila Marija in Jožef še tako zavoljo zgube svojega Sina žalovala, ne bila bi ga spet našla, ko bi se ne bila v Jeruzalem vernila. Tudi tebi, moj kristjan, tvoja žalost ne bo nič pomagala, če se v Jeruzalem ne poverneš, če se od nečistosti k čistosti, od jeze in sovraštva k ljubezni, od napuha k ponižnosti, od pijanosti k treznosti, od nepoterpežljivosti k poterpežljivosti, z eno besedo, če se od greha k čednosti ne poverneš.

3. Poslednjič prideta Marija in Jožef v tempelj, in tam najdeta zgubljenega otroka v sredi med učniki. Grešnik! pojdi za Marijo in Jožefom; v cerkvi, v tempelju božjem, boš svojega Jezusa spet našel. Pojdi k učenikom in spovednikom, oni ti bodo povedali ne samo, kaj ti je storiti, da Jezusa spet najdeš, ampak tudi, kako se ti je zadržati, da se nikoli več od njega ne ločiš.

Pojdite tedaj Jezusa iskat, ki ste ga z grehom zgubili! Obžalujte svoje grehe, tožite Bogu svojo žalost, sklenite poverniti se na pot čednosti, obtožite se svojih grehov v hiši božji, in našli ga bote, ki ste ga zgubili, v zakramentu presv. rešnjega Telesa se bo tako z vami sklenil, da bote vi v njem, in on v vas.

Toda nikar ne odlašajte; ker znal bi neprevidoma čas priti, da ga bote hotli iskati, pa ga ne bote nič več našli. Kar torej mislite storiti, hitro storite, da v svojih grehah ne umerjete, in Jezusa za celo večnost ne zgubite.

Sklep.

Franc I., francoski kralj, je bil leta 1525 od cesarja Karla v vojski vjet, in v Madridu v ječo zapert. V samotni ječi je kralja velika žalost obšla; spominjal se je svojih ljubih, ki so daleč od njega bili; spominjal se je sreče, ki jo je nekdanj vžival, in je zato tako žalosten postal, da bi bil od žalosti umerl, ko bi se ga cesar ne bil usmilil, in bi ga ne bil včas obiskal.

Kristjani moji! če je ta kralj zavoljo ločitve od svojih ljubih tako zlo žaloval: kolikošna bi še le naša žalost bila, ko bi v nespokornosti umerli, in bi bili zato na vekomaj od družbe svetnikov

in od gledanja božjega in Jezusa Kristusa izločeni! V kakošen prepad žalosti bi se naša duša pogreznila, ko bi od Boga, svojega poslednjega cilj in konca, na vekomaj ločena, v tisti ječi, kjer je jok in škripanje z zobmi, vekomaj živeti morala, brez upanja na tolažbo in rešenje. O to pomislite, kristjani moji! in ne preslišite glasu božjega, ki vas k pokori kliče! Iščite Gospoda, dokler je blizo, in se vas bo usmilil in se vam najti dal. Amen.

Pridiga za II. nedeljo po ssv. treh kraljih.

(Spisal in govoril Fr. Cvetko, l. 1832.)

„Njegova mati reče služabnikom: Kar koli vam poreče, storite.“ (Jan. 2, 5.)

V o d.

Hiša, v kateri se je v Kani Galileji gostovanje služilo, morala je biti posebno bogaboječa, ker se nad vsemi ljudmi, ki so se pri gostovanju znašli, posebna pridnost vidi. Le poglej, moj kristjan! ljudi tega pobožnega društva. Ženin in sneha se ravno skoz to skažeta, da Jezusa najsvetejšega, ki njima na dno njunega serca vidi, za svedoka (pričo) svoje zveze pokličeta; onadva se ravno skoz to, pravim, skažeta, da je njuna serčna želja, v novem stanu edino za nebesa živeti. — Učenci Kristusovi družega ne gledajo in ne poslušajo, kakor svojega mojstra; in ko so od njegovega čudeža prepričani, postala je njihova vera terdna, da je Jezus edini in ljubljeni Sin nebeškega Očeta. — Drugi gosti so tudi ponižni in poterpežljivi. Čeravno je vina zmanjkalo, se vendar ne potožijo. — Hlapci, ki pri mizi strežejo, so hitre in popolnoma pokorščine; kakor berž se njim reče, posodo vzeti in jo z vodo napolniti, se trohe ne pomudijo, temuč zapoved na mah spolnijo. Takošni pobožni in verni ljudje so bili v Kani Galileji na gostovanju. Zato pa je tudi Kristus pri njih svojo dobrotljivost in vsegomočnost s svojim pervim čudežem pokazal. On tega ne bi bil storil, ko bi bili domanji ljudje in gosti tega nevredu. Iz tega pa moreš, moj kristjan! spoznati, da Kristus pri teh ljudeh ni posebnih reči ne iskal in ne našel, da jih je tako blagoslovil. On ni posebnih reči tirjal, temuč zadovoljen je bil, da sta ženin in nevesta bila sramožljiva in bogaboječa; zadovoljen je bil, da so učenci na-nj verovali, da so hlapci bili delavni in pokorni; poprek on je bil zadovoljen, da je vsak dolžnosti svojega stana spolnjeval, — in zato je bil pri njih s svojim blagoslovom hitro k redu.

Jes danes ostanem pri tej resnici, ter rečem:

1. Le tisti, ki dolžnosti svojega stana zvesto opravlja, pri Bogu dosti velja in je srečen.

2. Tisti pa, ki vedno ven iz svojega stana sega, si pripravlja veliko škodo in pride ob dopadenje Gospoda Boga.

Hlapci in dekle! vi ste danes prišli k Jezusovi mizi, k rešni daritvi sv. meše. Priporočite svoje opravilo, naj bo kakor koli prosto, nebeškemu Očetu, on vam bo za-nj, če je le iz dobre volje in njemu na čast opravljeno, podelil večno življenje. — Vsi pa bodimo teh misli: Jezus! blagoslovi ti dela naših živih dni, da bomo enkrat vredni nebeškega plačila. Bodite pripravljeni.

I. del.

Najimennitniše delo, najcenejše opravilo je tisto, ki človeka najbolje gotovo k Gospodu Bogu pelje; ki ga z Bogom najtesneje zedini in ga pri Bogu v največo čast spravi. Ali veš ti, človek! katero je to delo? Tisto delo, ki te Gospodu Bogu najbolje priporoči, je zvesto opravilo tvojega stana, v kterega te je Gospod Bog postavil. Le poslušaj, kaj si ti s tem prislužiš.

1. Če ti dolžnosti svojega stana spolnuješ, tedaj postaneš ne samo po imenu, ampak tudi po delih, tedaj popolnoma brat in sestra Jezusa Kristusa in si mu tako drag, kakor njegova lastna mati Marija; ker tako pravi pri sv. evangelistu Marku: „Kdor stori voljo božjo, tisti je moj brat, in moja sestra in mati“ (Mark. 3, 35.). — Vsaka beseda, vsaka stopinja, vsaka nošnja, vsako terpljenje, vsako delo, vsako vgibanje bodikake smeti, bodikakega praha se ti od Boga za veliko zasluženje zarajta, če vse to v svojem stanu zavoljo njega in iz ljubezni do njega storiš. Ne misli, da ti je potreba velike čudežne reči doprinašati, če hočeš v nebesa priti; ne meni na primer, da moraš svoje telo bičati, s posti izpitnega napraviti, črez red bedeti, cele dni v cerkvi biti ali vso glešt naenkrat od sebe dati; temuč stori tisto, kar Bog hoče, bodi zvest v stanu, v kterega te je Bog postavil, in stori vse Bogu na čast, tedaj so vsa tvoja opravila posvečena. — Ni potreba posebnih čudežnih reči doprinašati; ker vsakemu stanu so od Boga primerne težave odločene, ki ga napravijo vrednega nebes. Če si ti duhovnik, ima tvoj stan zadosti zaslužnih težav, in ni ti treba posebnih; tvoj stan že zahteva od tebe čisto zadržanje, pravično vživanje tvojega premoženja. In koliko veselja si moraš pritergati, ki je drugim dopuščeno; koliko noči moraš prebediti, da si tiste reči v glavo in serce pripraviš, s kterimi moraš druge podučiti in voditi; kaka ponižnost se mora na tebi svetiti, da se te duše ne vstrašijo, ktere nebesa iščejo! — Če si posvetnega stana, imaš tudi za nebesa dosti težav in ti ni treba posebnih. Ti moraš biti delaven in

pravičen, če hočeš bližnjim nagoditi in svojim otrokom kruh prisluziti; moraš z dobrim izgledom naprej iti, da svojih podložnih in drugih ne zapelješ. Ker prideš med vse sorte ljudi, moraš vedno na se paziti, da te svet ne premaga, ki je podoben sovražni deželi, v kateri nihče svojega življenja ne otme, če nima v rokah orožja modrosti, zatajevanja in nebeške skerbi. — Če si ti hlapec, imaš v svojem stanu tako težka opravila, da Bog z usmiljenjem gleda na te, toraj ti ni treba posebnih. Ti nimaš po dne in včasih tudi po noči nobenega mira; ker delo ti je vedno na strani; ti si včasih komaj toliko prisluziš, da svoje telo oblačiš; če zboliš, se ne moreš na svojo pomoč opirati, temuč se moraš skerbi usmiljenih serc prepustiti; ti ne moreš iti k božji službi, kedar se tebi zdi, ampak kedar ti pripusti delo in gospodar; in na smertni postelji nimaš včasih drugo pokazati, kar bi si bil prisluzil, kakor krvave žule. — Tako ima tudi vsaka dekla, vsaki rokodelc, vsak kmet, vsak vinogradni delavec svojo težavo, svojo žalost, svoje delo v svojem stanu, in nobenemu ni treba posebnih težav. Če tedaj vsaki svoj stan zvesto spolnuje, moli in dela, tedaj ga Gospod Jezus Kristus vzame za svojega brata, za svojo sestro; vsak priden spolnjevalec svojega stana mu je tako drag, kakor lastna mati Devica Marija.

2. Če ti svoj stan spolnuješ, boš mirnega in zadovoljnega serca. Povejte mi, vi kerščanski bratje in sestre! povejte mi, vi hlapci in deklet! kako vam je pri sercu, kedar delo, ki vam je naročeno, v nemar opravite ali pa celo opustite? Kako je tebi, hlapec ali dekla, pri sercu, če veš, da bo skoro prišel gospodar za teboj gledat? Ti trepečeš; tvoje serce ti močnejše bije, ker te zavoljo zamude in nemarnosti toži; tvoje oči so prestrašene in si ne upajo gospodarja ravno pogledati; tvoja duška je kratka, tvoja beseda plaha. Skoz več dni te ta strah ne mine, in če spet na tisto torišče prideš, na katerem si bil neveren svoji dolžnosti, te drugoč sam spomin straši. Tako se bojiš posvetnega gospodarja; tako nemirno življenje imaš pri njem, če svojih dolžnosti ne spolnuješ. — In kako hočeš imeti zadovoljno, mirno serce, če misliš na ostri račun, kterege boš moral Jezusu Kristusu od svojega stana dati. Vsak dan, vsako uro, vsako minuto moreš pričakovati, da ti Gospod smertnega angelja pošlje in ti reče: „Daj račun od svojega stana, od svoje službe.“ Na smertni postelji boš si tako zdihoval: Čeravno so moja opravila bila prosta in zato pred svetom malo obrajtana, bila so za me vendar približajoče stopinje, ja, gotova lestvica k nebesom; jes pa sem je zamujal. Čem dalje sem za večnim življenjem zaostajal, tem globlje sem v večno pogubo prišel; in ravno skoz to sem prišel v večno pogubo, ker sem dolžnosti svojega stana malo porajtal in je zamudil.“ Glej tedaj, da ne moreš biti zadovoljnega serca, če dolžnosti svojega stana ne spolnuješ. — O ti vnamar človek, ki svoj trud, svoje delo, svoje truplo, svojo dušo na tem svetu tako zapravljaš; poglej svojega bližnjega, kte-

remu nič tako zlo na sercu ne leži, kakor zvesto spolnjevanje njegovega stana. Poglej ga, kako je srečen! Če ga kaka nevolja obide, je mirnega serca, ker on zna, da mu je nebeški Oče ne pošlje za kazen njegove zamude, ampak kot znamenje očetovske ljubezni; ker, kogar Bog ljubi, tistega tepe. Če ga bolezen prime, misli si: „Gospod me zove v svojo domovino, kjer mi bo moja zvesto službo plačal“. Če gre zjutraj na delo, tolaži se s tem: „Jes moram delati, dokler je dan, pride noč, ko ne bom mogel nič več za nebesa opraviti“. Če se zvečer v posteljo vleže, sladko spanje njegovo truplo objame in ga okrepi; nič ga ne drami, nič ga ne muči. Njegovo veselje je delo in molitev; njegovo serce polno mira in pokoja, ker ve, da pri vsakem delu na milosti božji vedno obiljava; njegova duša je vedno kakor mlada nebeška sneha (nevesta). — Ker angeljci v nebesih vedno voljo nebeškega Očeta spolnujejo, zato jih Bog tudi rad pri sebi ima; kdor tedaj svoj stan vedno voljno in zvesto dopolnuje, tisti more veselega serca biti, ker s spolnovanjem svojih dolžnosti nosi vedno na sebi znamenje večnega življenja. — Jezus Kristus je to nad mnogimi svetniki pokazal; tedaj bomo si tudi mi njegove milosti zavživali, če svojemu stanu naročeno delo zvesto in voljno opravljamo.

Od sv. Monike jes čtejem, da je imela ostrega, jezljivega moža. Kako si je ona poleg njega nebesa prislužila? Ona je vedno spolnjevala dolžnosti svojega stana; je molčala, je bila krotka in pohlevna, je bila zadovoljnega serca in zdaj je njena čast velika na zemlji in v nebesih.

Sv. Dozitej je bil v nekem samostanu za hlapca, in je večidel derva nosil. Ko je bil na smertni postelji, poprosil je svojega naprejpostavljenega duhovnika za blagoslov. Ta mu je dal blagoslov in poleg tega še rekel: „Idi z veseljem v večnost, moj sin; v kratkem boš pred tronom sv. Trojice stal in tedaj prosi ondi tudi za nas.“ Na to besedo so začeli drugi menihi mermirati, rekoč: „Kaj pa je on posebnega storil, da mu nebesa zagotavljaš? Njegovo opravilo je le bilo, derva nositi.“ Naprejpostavljeni pa je odgovoril: „Mi vsi smo včasih pri svojem imenitnem duhovnem delu bili hudovoljni; samo Dozitej je svoje delo vedno z veseljem opravljal.“ Da je Dozitej res naravnost v nebesa šel, dopričali so čudeži, ki so se po njegovi smerti godili. — Tako Jezus počasti tiste, ki mu v svojem stanu zvesto služijo; on jim da v težavah njihovega stana mirno in zadovoljno serce.

3. Pa največa čast se od Jezusa Kristusa v nebesih skazuje tistim, ki po svojem stanu zvesto živijo; namreč on svojim zvestim hlapcem pri nebeški mizi sam streže. Tako namreč pri sv. evangelistu Lukežu pravi: „Blagor tistim hlapcem, ktere Gospod, kedar pride, čuječe najde. Resnično vam povem, da se bo opasal in jih bo k mizi posadil, in bo pristopil, ter jim stregel.“ (Luk. 12, 37.) Vam, vi hlapci in dekle, vam zvestim spolnjevalem svojega stana,

bode Zveličar po meri vašega zasluženja naplačal. Ker ste vi njemu na zemlji služili, bode on vam v nebesih stregel; ker ste se vi v njegovi službi trudili, bode vam on pokoj dal ter vas s tem, da vam bo stregel, v nebeške žlahtnike povzdignil. V nebesih ne bo nihče hlapec ali dekla; vsi ki bodo v svetli raj prišli, ne bodo samo torišča spremenili, temuč tudi natoro; vsi bodo z božjo častjo napolnjeni in imenitni; ker sv. Hieronim pravi: „Kdor na svetu za Jezusa Kristusa terpi, bode v nebesih ž njim vred kraljeval.“

Glej, moj človek! delo tvojega stana je Bogu najprijetnije. Ti si prislužiš pri zvestem opraviu svojega stana lepo ime, da te Jezus vzeme za brata, za sestro; ti si pripraviš zadovoljno in mirno serce na svetu, in Kristus ti bo pri nebeški mizi sam stregel. — Ali nesrečen si ti, če dolžnosti svojega stana ne spolnuješ, ali če ž njimi nisi zadovoljen.

II. del.

Med ljudmi na svetu je velika zmešnjava; zveksima hočejo ljudje celo kaj drugega opravljati, kakor tisto, kar jim Bog in njihov stan nalaga. Siromak poželi bogastvo in pravi, da bi ljudje več darov v bogajme delili; bogatec pa si želi manje skerbi, češ, da bi tedaj Gospod Bogu ložej služil. Kteri so samični, si želijo zakonski stan, ker mislijo, da bo njim zakonski tovariš za nebesa in na zemlji k veči pomoči; in kteri so v sv. zakonu zvezani, želijo si drugoč sami biti, in mislijo, da bodo svoje breme sami ložej nosili. Kerščanska serca! zakaj si mislite, da bi v drugem stanu menje napote in večje pomoči k zveličanju našli? To je pri vas velika zmota. Če bi se bolnik iz pernate postelje na slamnato, ali iz slamnate na pernato prenesti pustil, bo mar zavoljo tega ozdravel? Naj leži na eui ali na drugi postelji, on ostane bolen, ker je bolezen v njegovi kervi; tako tudi tebe ne napravi stan srečnega, temuč to tebi k sreči pomaga, če svoj stan, bodi ta ali ta, ljubiš in tudi spolnuješ.

Pa na svetu bi še dobro bilo, ko bi si ljudje samo v sercu drugi stan želeli; ali oni tudi taka opravila delajo, ki so njihovemu stanu celo nasproti. O kako lepo bi bilo na svetu, ko bi vsak dolžnosti svojega stana spolnjeval. Pa večidel ljudje rajši ptuje delo, kakor svoje doprinašajo, in zato je na svetu toliko zmešnjave. Naprejpostavljena gosposka skerbi včasih samo za svoja polja in vinograde, in pozabi pravico spoznavati. Orač si dela nepotrebne misli, in hoče po njih svet ravnati boljše kakor od Boga postavljeni vladarji, in poleg teh misli pozabi na svoj plug in na brano. Pri kolikih hramih se znajde narobe red! Dekla zapovedava in gospodinja bi morala podložna biti. Hlapec strahuje otroke, očetu pa je največa skerb živina. Tudi takih ljudi na svetu ni malo, ki se lotijo

dela, ki ni njihovega stana, ter imajo le s tem veselje, kar jih nobenega truda ne stane.

Ali kakošen hasek si napravijo taki ljudje, ki zunaj svojih dolžnosti svoje zveličanje iščejo? Čisto mali; vse njihovo delo je brez božjega dopadenja, ker oni le lastno, ne pa božjo voljo spolnujejo.

Ko bi tebi, zakonska žena, tvoj mož zapovedal, da bi doma svoje otroke učila, opominjala in ravnala; ti bi se pa od doma podala, svoje otroke v nemar pustila, in šla bolno sosedo obiskovat in pri njej dolgo časa ostala, ali bi tebi to dobro delo kakošen hasek prineslo? — Ali tebi, dekla! bi tvoj gospodar zapovedal, hišo pomesti, živino opraviti, ti pa se v cerkev podaš, misliš, da si za nebesa si kaj prislužila?

Ti doraščeni sin! tvoj oče ti zapove na poljsko delo iti, ti pa doma ostaneš in v duhovnih knjigah četeješ; meniš, da ti bo Bog za tvoje delo kaj plačal? Vsi ti menijo, da so kaj svetega doprinesli. Pa Bog nas vari pred takimi svetniki, oni bi ves svet zmešali! Naj gre žena ob tistem času bolno sosedo obiskavat, kedar ne zamudi dolžnosti svojega stana; naj dekla gre v cerkev, kedar svoje potrebno delo opravi; naj ostane sin doma, kedar ga dolžnost drugam ne kliče. Naj vsaki najpred dolžnosti svojega stana spolni, tedaj še le se naj na druga dobra dela poda; ker Gospod Bog pravi: „Pokorščina je meni ljubša, kakor daritev.“ Če pa ti svojo dolžnost spolniš, in ti kdo brani druga dobra dela doprinašati, tedaj ima on greh, Bog pa vzeme tvoj namen za dobro delo.

Jes vam hočem iz sv. pisma podati izgled da pri svojem najboljšem delu nimate nobenega haska, če ga proti volji božji opravljáš. Savelj je daroval in je bil zaveržen: in zaveržen je bil zato, ker je prej daroval, kakor pokoren bil.

Sklep.

Iz tega vidite, da je spolnjevanje svojih dolžnosti najpervi posel, največa dolžnost. Večidel ljudi bode zavoljo tega na unem svetu pogubljenih, ker so dolžnosti svojega stana zamujali. Človek, ki dolžnosti svojega stana opušča, naredi ravno tako škodo, kakor če na lancu (verigi), ki je okoli kake posode napet, ena gliva pokne, ter se posoda z vsem, kar je v njej razsiplje; tako tudi človek, ki svojo dolžnost opušča, vse svoje bližnje v delu zaderžuje. To bo pa Bog ostro kaznoval, ker zato je Bog toliko stanov postavil, da na nobenega ne bi preveč dela prišlo, in da bi se na vse strani delo zvesto opravilo.

Hortulan, Jezuitarski brat, je bil sabol (krojač) in si je na svojo smertno posteljo pustil svojo iglo prinesti, in jo je večkrat poljubil, rekoč: „Z božjo pomočjo sem si jes s to iglo nebesa prislužil.“ Tako jes danes vam vsem kličem: Tudi vi si morete z vašim kladivom, s sekiro, z motiko, z vašo vožnjo, postrežbo, po-

prek z opraviлом vašega stana nebeško kraljestvo prislužiti. Veselite se, da Bog vaše priprosto delo porajta. Zato pa vas prosim in v imenu Jezusa Kristusa še enkrat opomnim: Bodite pri svojih dolžnostih zvesti. Ko bi si vi s svojimi stopinjami, s svojimi žuli, kako svetsko kraljestvo mogli prislužiti, bi gotovo vse pri pičlem dopolnili; ali za vaša prosta dela dobite veliko več: kraljestvo božje in večno življenje. Zato ko bi tudi deset svetskih kraljestev in vse zlato in srebro na uni svet seboj nesti mogli; eno dobro delo vašega stana bo vendar vse prekosilo. Skerbite toraj danes in vsaki čas zato, da vam bo enkrat Kristus vsem reči mogel: „Ti zvesti in verni hlapec! pojdi noter v veselje svojega Gospoda, in ostani pri njem za plačilo dobrih del na večne čase. Amen.

Pridiga za nedeljo presladkega imena Jezusovega.

(To ime je veličastno za Kristusa, tolaživno za nas; gov. M. T.)

„Dano mu je bilo ime Jezus.“
(Luk. 2, 21.)

Vvod.

Vesel praznik obhajamo danes; zatorej ne vem svojega pohvaljnega govora bolje začeti, kakor z besedami, ki jih je nekđaj Izraelski vojvoda Mojzes zbrani množici govoril, rekoč: „Poslušajte, nebesa, kar govörim, poslušaj zemlja besede mojih ust; naj teče, kakor rosa, moje govorjenje.“ Kaj je pač imel Mojzes tako imenitnega, česar je hotel Izraelskemu ljudstvu s tako pripravo dopovedovati? Zato pravi, „ker bom klical ime Gospodovo.“ (Deut. 32, 1. 2. 3.) Ako se pa Mojzes s takim ponašanjem, s klici nebes in zemlje oborožuje, da bi po vrednosti božje ime izgovarjal, kterega Izraelci takrat niso drugačnega, kakor Gospoda vojsknihi trum, ali Boga Izraelovega, Boga Jakobovega poznali; s koliko večo pravico bi jes danes vseh stvari nebes in zemlje ne klical, ker hočem tisto preveliko ime oznanovati, ki je bilo včlovečeni besedi dano in vsemu svetu v pomoč dodeljeno! Govoriti namreč hočem od imena, ki je bilo v stari zavezi popolnoma neznano zato, da bi bilo v novi zavezi toliko častitljivejše, in katero ime bi bilo ob enem v slavo objubljenega odrešenika, in v tolažbo v revah zdihujočega Adamovega in Evinega zaroda.

To je tisto ime, k česar počesčenju je vesoljno kerščanstvo današnji praznik odločilo. To je tisto ime, ki ga je le angeljski jezik smel prvič imenovati, in ga le kraljica angeljev smela prvi-

krat slišati. „Dano, pravi evangelist, mu je bilo ime Jezus.“ S tem, da sem to ime spregovoril, sem ob enem vse izrekel, kar je za Kristusa veličastnega, in za nas tolaživnega. Toraj premišljujmo danes nektere tistih naukov, iz katerih se bomo prepričali, da je ime Jezus res

1. veličastno za Kristusa, in
2. tolaživno za nas. Začnem v tem najsvetejšem imenu!

Razlaga.

1. Imena velicij junakov so toliko večje, kolikor slavniše so njih dela; zatorej je videti, da je Davidovo ime tolikanj slovelo, da je vse slavne imena njegovih sprednikov prekosilo. To je bil tisti srečni junak, ki je po edini Golijatovi zmagi vso armado Filiščanov v beg zapodil, in brez prelivanja krvi Izraelj od teh sovražnikov oprostil. On je bil tisti veliki kralj, ki se je s svojo poterjeno hrabrostjo, s svojo krotkostjo in pohlevnostjo od pastirja do kraljeve krone in palice povzdignil, svoje sovražnike v boju ponižal, in kraljestvu zaželeni mir pridobil. S temi svojimi posebnimi deli je sicer svojemu imenu enako slavo, kakoršno so njegovi spredniki imeli, pridobil, ne je pa nad nje povzdignil. „Storil sem ti, mu je rekel Gospod, veliko ime poleg imena drugih velikašev.“ (II. Kralj. 7, 9.)

Drugače, kakor z Davidom, je pa Bog s svojim sinom ravnal. Ta edinorojeni od Očeta prevzel je težavno delo odrešenja sveta, ta nebeški David se je peklenškega Goljata lotil, peklenkim vratom vojsko napovedal, in je temu splošnemu sovražniku človeškega rodu njegov rop iz rok potegnil, kterege si je bil po Adamovem grehu že popolnoma svest. Pokoren je bil, pravi apostelj svojemu nebeškemu Očetu do smerti, in sicer do smerti na križu. Na križu je moč pekla zmogel, ter med Bogom in človekom spravo storil. In kakošno plačilo je zato ta nebeški zmagovavec prejel? Sv. apostelj Pavelj piše Filipljanom (2, 9.): „Zato ga je Bog povišal in mu dal ime, ktero je nad vse imena, da se v tem imenu pripogujejo, kolena vseh, v nebesih, na zemlji in pod zemljo. Junaškemu Davidu so bile njegove dela s tem poplačane, da je prejel veliko ime poleg imen drugih velikašev. Dosti slavno je bilo za-nj, da je bilo njegovo ime med očake Abraham, Izak in Jakob zapisano. Kristusu pa je bilo od vekomaj tisto ime pripravljeno, ki vse druge imena velicij in slavnih možakov visoko prekosi. „Ime mu je bilo dano Jezus, kar se pravi Zveličar“ to je tisto častitljivo ime, ktero je bilo Kristusu samemu dano, in ga svet enakega ni poznal. Sicer nam stari zakon Mojzesa kot odrešenika hvali, ker je po svojih čudežih Izraeljsko ljudstvo iz Egiptovske sužnosti izpeljal. Nasprotno nam postavlja Davida, ki je Izraelove otroke iz verig Filičanov rešil in sovražnega ptujega jarma oprostil. Tudi naj Jozueta, Jafeta

ali Samsona za odrešenike časti, vendar so bili vsi ti ob enem začetniki kervavih vojsk. Ja, ako bi hotli otroci Izraelovi s kervjo oškropljene in napojene bojišča, požgane mesta, z revami in z žalostjo napolnjene dežele, ali pokončane okrajine svojih sovražnikov premišljevati, bi se nad takim odrešenjem vstrašili, in bi svoje junake velikoveč pokončevavce, ko odrešenike imenovali.

Vse bolj častitljivo se Kristusu prilega ime „Zveličar.“ Mojzes je Izraelj Egiptovskega jarma rešil, ko je Faraona z najhujšimi kaznimi strahoval. Kristus pa je ves človeški rod peklenškega jarma oprostil, ko je kazni greha sam sebi naložil. David je Izraeljce s kervavimi vojskami pred Filiščani rešil; Kristus pa je svet odrešil, da je lastno kri preli. Jozua je izvoljeno ljudstvo v obljubljeni deželi peljal, ko so že večidel vsi poprejšnji pomerli. Kristus pa ni samo nekterim, ampak vsem Adamovim otrokom vrata v nebeški Jeruzalem odperl. Kristus toraj ni le na videz tega imena prejel, temuč si ga je s svojimi deli zaslužil; on sam je v resnici Odrešenik in Zveličar.

Pri Rimljanih je bila navada, da so se vojskovodjem po razločku zmage različne krone delile. Drugačo krono je prejel, kdor je zmagal na suhem, drugačno, kdor je zmagal na morju. Drugačno, kdor je na sovražno zidovje prišel, in zopet drugačno, kdor je sovražnikom bojišče vzel. Najlepšo pa je prejel tisti, kdor je kakemu mestnjanu življenje ohranil. Na mesto te najlepše krone pa je Kristusu dano ime „Jezus“. To ime ga vsemu svetu zmagovavca kaže, kateri nas je vse večne smerti rešil, in nazaj v pravice božjega otroštva postavil.

Sicer so si marsikteri armadni poveljniki sloveče priimke dajali. Tako se je nekdo imenoval „Ahajiški“, zato, ker je Gerško razdjal, drugi „Macedoniški“, zato, ker je Macedonijo z vojsko in z ognjem pokončal. Scipijonu so Rimski zborniki ime „Afrikanski“ dali, zato, ker je Afrikansko mesto Kartago razdjal in do tal razrušil. Ako so pa tem armadnim poveljnikom te in enake pridevke dajali za voljo teh, ki so jih pogubili in pokončali; koliko bolj častitljivo nosi Kristus svoje ime za voljo teh, ktere je večne smerti rešil in jih nebesom pridobil!

O ne! Nebeški Oče svojemu edinorojenemu Sinu ni dal častitljivega imena: „Vsemogočni“ zavoljo stvari, ktere je ž njim vred vstvaril; ne imena: „Pravični“, zavoljo hudobnih, ktere je pokončal; ne imena: „Modri in previdni“ zavoljo sveta, kterega vlada; dal mu je ime: „Jezus“ zavoljo grešnikov, ktere je odkupil in zveličal. V tem edinem imenu je Bog vse druge častitljive imena zedinil, in svojega sina tako poveličal, da sv. Ambrož pravi: „Dodelivši mu ime, ktero je nad vse imena, mu je vse dal, kar je imel“; in sv. Bernard pravi: „Vse, kar je Bog za zveličanje človeka storil, je v imenu: „Jezus“ zapopadeno.“ Iz tega pa je očitno,

da to ime ni le veličastno za Kristusa, temuč je tudi drugič tolaživno za nas.

2. Ljudje sicer s svojimi deli zamorejo storiti, da njih imena pri potomstvu ostanejo nepozabljive, ja neumerljive. Ali naj prav njih imena slovó od rodú do rodú, tega vendar (ne morejo storiti, da bi bile te njih imeea vsem rodovom in vsemu človeštvu do poslednjih časov tolaživne in pomagljive. V tem pa se ravno ime Kristusovo od vseh drugih slavnih pozemeljskih imen loči. Zakaj po besedah učenega Origena je to ime izvir vsega blagoslova in začetek vseh gnad. To ime je pribežališče vsem, kateri po pomoči zdihujejo.

Kristus sam, naj bi nas po svojem vnebohodu sirotnih otrok ne zapustil, nam je na mesto svoje ime dal, da, ako bomo va-nj klicali, nam nebeški Oče ne bo ničesa odrekel. Pred svojo smertjo tisti dan, malo pred zadnjo večerjo, reče svojim učencem: „In tisti dan me ne bote nič uprašali.“ (Jan. 16, 23.) Kako brez vse tolažbe so videti te besede! Ali ni Kristus tisti srednik, kteremu naj se v dolini solz zatekamo? Ali mar ne bomo k njemu svojega vpitja in svojih zdihljejev obračali, kateri edini je terdno stalo in vsa podlaga našega upanja? Ali mar tisti Kristus noče nič več naših molitev uslišati, kateri edini z največim vspehom naše reve nebeškemu Očetu potožiti zamore? Ja, po pravici bi bili tako vsi brez tolažbe, ako bi berž na to ne bil pristavil besed: „Resnično, resnično, vam povem: Ako bote Očeta kaj prosili v mojem imenu, vam bo dal.“ (Jan. 16, 23.) „Prosíte in bote prejeli, da bo vaše veselje dopolnjeno“; (16, 24.) kakor bi hotel reči: Po mojem vnebohodu vam ne bo treba, da bi se v svojih potrebah k meni obračali. Moje ime me bo s toliko močjo nadomestovalo, da bote vse prejeli, česar bote potrebovali. To terdi sv. Krizostom rekoč: „Kristus je hotel reči: ne potrebujete me zagovornika; temuč kličanje mojega imena bo zadostovalo, da bote vse prejeli.“

Ako pa te resnice besedam sv. Krizostoma ne verjamemo, temuč se hočemo od nje v djanju prepričati, pojdimo v Jeruzalem k vratom tempeljna. Tu poglejmo tistega od rojstva bromea, ki Petra miloščine prosi. Pa Peter, spomnivši se besed Kristusovih mu reče: „Zlata in srebra nimam; kar pa imam, to ti dam: V imenu Jezusa Kristusa Nazareškega vstani, in hodi.“ (Dj. ap. 3. 6.) To se pravi: „Moj nebeški učenik mi ni ne zlata, ne srebra, ampak svoje najsvetejše ime zapustil, in ker te vse bogastva tega sveta ne morejo ozdraviti, ti hočem jes moč tega imena pokazati: „Zato v imenu Jezusa Kristusa vstani in hodi.“ In pri tej priči je vstal in šel s Petrom v tempelj.

Ljubi moji! morebiti nas že daleč časa kakošne nadloge tarejo. Pri svetu smo že zastonj na pomoč terkali; videti je, da tudi nebesa se na naše prošnje ne dajo omečiti; Očetovo usmiljeno serce se ne gane. Pa nikarmo se temu čuditi! Naša molitev je enaka

molitvi aposteljnov, katerim je Kristus očital: „Do sedaj še niste nič prosili v mojem imenu.“ (Jan. 16, 24.) Ako nas peklenski sovražnik s svojimi zvijačami napada, naj bi našo dušo iz božjega naročja iztergal in jo po grehu v večni brezen pogreznil; vemo, da nam nobeno drugo ime ne v nebesih, ne na zemlji ni dano, v katerem zamoremo svoje sovražnike ukrotiti, kakor ime našega Zveličarja. Kakor so Rimljani na koncu svojih drogov ali sulic nosili podobo orla, in jim je ta podoba v vojskah serčnost dajala, tako, pravi sv. Ambrož, mi zoper svoje dušne sovražnike tvoje ime, o Jezus, nosimo. Klicanje v to ime bo zadosti, da bomo satana osramotili, vstalo nevihto in peneče valove svoje duše ustavili. Le poskusimo, in tudi z aposteljni lahko veseli porečemo: „Gospod, tudi hudiči so nam pokorni v tvojem imenu.“ (Luk. 10, 17.) Ako se je pa primerilo, da se je že kdo zmed vas v zadrege peklenske hudobe zamotal in rop pekla postal, pokažem mu pomoč, s katero se je velik grešnik iz teh peklenskih osnov izmotal. Savelj je tisti, deležnik je pobijavcev sv. Štefana, zaprisežen sovražnik kristjanov, od jeze in togote po maščevanju nad njimi ves divji. Poda se na pot proti Damasku, naj bi ondotne kristjane povezal in zvezane v Jeruzalem peljal. Na potu gredé pa ga glas z nebes napade: „Savelj, Savelj zakaj me preganjaš?“ Savelj se ne zmeni. Na zadnje se Kristus poslednjega orožja spreobrnjenja posluži, in to je, da mu njegovo presveto ime po ušesih zadoni: „Jes sem Jezus.“ To edino ime spremeni njegovo serce, ki je bilo do sedaj na vse terdovratno. To ime spreoberne nekega največih grešnikov v največega in najgorečnejšega aposteljna, da bi pač ne bilo nobenega grešnika najti, kateri bi po tem imenu konca svojih pregreh, in začetka svojega spreobrnjenja ne mogel upati.

S k i e p.

Prav sem toraj rekel, da to sveto ime ni le veličastno za Kristusa, temuč je tudi tolažljivo za nas. Po tem takem pustimo otroke tega sveta, naj na močno roko ljudi svoje zaupanje stavijo. Mi nasproti hočemo vse svoje zaupanje, in vse poslopje svojega zveličanja le na Jezusovo ime, kakor najterdnejši vogelni kamen, zidati. Počeščenje tega imena, pomoči in tolažbe polnega, bodi danes in sleherni dan naše največe veselje, da bomo v življenji in v smerti njegovo pomoč in tolažbo okušali! Amen.

Pridiga za III. nedeljo po ssv. treh kraljih.

(Spisal in govoril Fr. Cvetko l. 1851.)

„Jes imam vojščake pod seboj in rečem temu: Idi, in gre; in unemu: Pridi, in pride; in svojemu hlapcu: Stori to, in stori.“
(Mat. 8, 9.)

V v o d.

Danešnje sv. evangelje nam pripoveduje od paganskega stotnika, ki je jako veliko skerb imel za svojega bolnega hlapca. On sam je šel k Jezusu, se je pred njim ponižal in ga s serčnimi besedami prosil, naj bi mu hlapca ozdravil. Vse je storil, samo da bi svojemu hlapcu pomoč spravil. Ta stotnik je vsem gospodarjem izgled, ktereга bi morali nasledovati.

Ali tudi bolni hlapec tega stotnika je bil, kakor se vidi, veren in marljiv služabnik svojega gospoda, ovači (drugači) se ta ne bi toliko za-nj trudil, in ga ne bi bil tako lepo hvalil rekoč: „Če svojemu hlapcu rečem: Stori to, in stori.“ Na besedo je tedaj hlapec bil gospodu pokoren. Tako je pa evangelijski hlapec za vso kerščansko družino lep izgled, ktereга bi morali nasl.lovati.

Meni se z danešnjim evangeljem podaja prilika, da bi lahko govoril o dolžnostih, ktere imajo gospodarji in družina med seboj; ali jes hočem danes samo od tega kratek govor imeti, ktere dolžnosti imajo hlapci in dekle do svojih gospodarjev in gospodinj. Jes jih hočem podučiti, kako morajo služiti, če hočejo božjo zapoved spolnovati, če hočejo poleg svoje službe mirno vest imeti in svojega gospodarja zadovoljiti. Jes tedaj vprašam: Kako morajo hlapci in dekle služiti? — in poprek odgovorim: 1. marljivo; 2. verno; 3. s spoštovanjem.

Dobro poslušajte vi družina! da se bote naučili svoje dolžnosti spolnovati; dobro poslušajte pa tudi vi gospodarji, da bote znali svojo družino podučevati!

R a z l a g a.

1. Družina mora služiti marljivo, to je, mora toliko opraviti, kolikor je pristojno; mora tako dobro delati, da ima gospodar hasek; mora vsikdar, in ne samo tačas delati, kedar jih gospodarjeve oči pasejo. — Znajdejo se hlapci in dekle, ki so skazljivi, in samo tedaj delajo, kedar jih kateri naprejpostavljeni vidi, ovači (drugači) pa cele ure v nemar stojijo in z bodikakimi besedami čas zapravljajo. Taki niso marljiva družina, oni hočejo naprejpostavljene slepiti.

Sv. apostelj Pavelj toraj to družino opominja rekoč: „Hlapci! bodite pokorni svojim telesnim gospodarjem s strahom in trepetom v priprostosti svojega serca ravno tako, kakor Kristusu. Ne služite jim samo nazoči, kakor da bi se hoteli ljudem dopasti, ampak, kakor hlapci Kristusovi storite božjo voljo iz serca radi.“ (Efež. 6, 56) — Znajdejo se hlapci in dekle, ki delajo; ali svoj posel tako nemarno opravljajo, da gospodarju mesto haska (dobička) samo kvar (škodo) napravijo. Ali ni včasih boljše, delo na miru pustiti, kakor ga nemarno opraviti? Pri nemarno opravljenem delu je gotov kvar. Če se živini ob času ne postreže; če se njiva prav po redu ne izorje; če se nima pazko na snope; če se pri mlatvi zernje v latovju pušča; če kopač v goricah zemljo samo počerni; če se robje (perilo) dobro ne opere, da nesnaga v njem ostane, tedaj je gospodar okvarjen (oškodovan), ki mora za vse skerbeti. Taka družina pa je umanja (lena) in nemarna družina.

Marljivim hlapcem in deklam ni treba gospodarja v bližini; marljivi hlapci in dekle sami k delu spodbujajo, opravijo, kolikor je mogoče in kakor dobro je mogoče.

Jes čitam (berem) v sv. pismu starega zakona od očaka Jakoba, Izakovega sina. Ta je 20 let svojemu ujcu Labanu z neutrudljivo marljivostjo služil. Po dnevu ga je solnce peklo in po noči je od mraza krepil bil, in malo spanja si vžil. Zato pa je po pravici mogel reči, ko se je od Labana ločil: „Ujec Laban! verno in pravično sem vam služil; ko sem k vam prišel, ste imeli malo, zdaj pa ste bogat mož.“

Srečen tisti gospodar, ki ima tako družino, ktera za njegov hasek (dobiček) skerbi. Zato bi sicer vsi hlapci in dekle morali skerbeti, ker za svoje delo dobijo plačilo in strošek. Če pa družina ni tako marljiva in ukanjuje svojega gospodarja, krade strošek in plačilo, ker si ga ne zasluži, svojo dušno vest z grehi obteži in si pri Bogu oster račun dela.

Družina! bodite zavoljo tega skerbni in marljivi! Jes dobro vem, da je vaš stan žmeten (težek) stan, in da se vi morate z vročimi sragami, s trudnim delom, z velikimi težavami preživljati, ali premislite, kdo vas je v ta stan postavil. Nihče drugi, kakor Oče nebeški. On vam pa tudi za delo na zemlji obečuje plačilo v nebesih. Če vi tedaj marljivo delate, tudi Bogu služite in vaše delo bo Bogu tako prijetno, kakor molitev. Paganski hlapci in dekle so morali še kam večje težave v svojem stanu prestajati, kakor vi. Pagansko družinče je bilo včasih menje porajtano, kakor nespametne stvari ali živina; gospodarji so imeli popolnoma oblast čez življenje in smert svojih hlapcev in dekel. Gospodarja nihče na odgovor in pozval, če je tudi družinče do kervavega zbil ali celo ubil. In če so gospodarja umorili ali k smerti obsodili, morala je tudi vsa njegova družina umreti. Paganski hlapci in dekle so bili kupljeni in so morali vse žive dni pri eni hiši služiti. Ni res, da je

bil to kam težji stan, kakor je stan zdajnih hlapcev in dekel? Kdo pa je služučki stan olehkotil? To je učinil Jezus Kristus, ki je učil, da so si vsi ljudje med seboj bratje in sestre, deca in dediči božjega kraljestva, ki morajo drug drugega za ljubo imeti. Zavoljo Boga tedaj, zavoljo odrešitelja Jezusa Kristusa in zavoljo zveličanja bodite vi kerščanska družina pri svojem delu marljivi.

2. Družina mora biti verna. Pred družino se ne more vse zapreti, družini se mora dosti prepustiti. Če družina ni verna, tedaj je škodljivejša, kakor zunanji tatje, ker oni lahko do vsega pridejo. Ali kaj se pa pravi: družina mora biti verna? To se pravi toliko, kakor: družina ne sme ničesa ukrasti, ničesa od hrama nositi; z lastnino svojega gospodarja nikogar ne obdarovati. — Znajdejo se družinčeta, ki nosijo zernje in druge reči od hrama (hiše) ter bodi kakim ljudem prodajajo, ali ki vsakoverstne jedila svojim prijateljem, siromaškim starišem ali rodbini davajo, ali ki sebi strošek na stran devajo in na skrivnem povživajo. Taki ljudje niso verna družina, ampak so krivični ali da jih spravo besedo imenujem so kradljiveci. — Taka krivična družina pa ima čelarne izgovore: „Jes imam malo plačilo, pa moram dosti in žmetno delati; moj gospodar pa je bogat in take trohe ne bo pogrešil; potem moji stariši in dobri ljudje so siromaški in jako potrebni. Ta troha, ki jo vzamem, ni vredna, da bi zinil.“ S takimi izgovori skušajo svojo krivičnost zakriti, ali vsi ti izgovori so prazni. Če se ti plačilo malo zdi, saj si to znal, ko si v službo stopil, koliko da boš služil. Bolje bi bilo, da službe ne bi nastopil, če ti je plačilo premalo. — Če je tvoj gospodar bogat, zavoljo tega ti nimaš pravice ga okrasti, ker tega ti nobena zapoved ne dopušča. — Če hočeš pri Bogu zasluženje imeti in svojim starišem, prijateljem in rodbini dobro učiniti, tedaj jim moraš pomagati s svojo lastnino, s po pravici zasluženim plačilom, ne pa s tatvino. — Naj bo tisto, kar vzameš, kakor koli mala troha, greh je vsikdar; ker sedma božja zapoved ne prepoveduje samo velikih reči jemati, ampak sploh reče: „Ti ne smeš (ne velikih in ne malih reči) krasti.“ — Verna družina pusti vse pri miru, si beliča po sili ne prisvoji in namič pleve ne daje od hiše. Oni si mislijo: kdor se podstopi male reči jemati, si tudi ne bo preišljeval, velike krivice doprinašati, če se bo prilika navdala. Zato piše sv. apostelj Pavelj svojemu učencu Titu rekoč: „Naroči hlapcem, naj bodo verni svojim gospodarjem in naj ničesar ne odvlačijo.“ Vernost je za hlapca najlepša suknja in za dekle največa lepota. Kdor pošteno in verno živi, povsod lahko obstoji. Na te resnice se spominjajte, družina, in lahko bote se krivice ogibali.

3. Družina mora svoje gospodarje in gospodinje spoštovati, to je, ne smejo se z besedami proti staviti, ne smejo mermrati, je zaničevati, se jim posmehovati in jih razglaševati, ampak družina mora biti voljna, ponižna in prijazna. — Nekteri hlapci in dekle davajo svojim gospodarjem žarke besede, jih s pod-

muljenimi očmi gledajo in jezno na nje planejo. Drugi so šepetljivi in vse razglašajo, kar na gospodarju ali gospodinji krivega zagledajo. In to nezarobljeno zadržanje zagovarjajo s tem rekoč: „Gospodar in gospodinja sta človeka posebne šege.“ Ali s temi besedami se ne očistijo greha.

Poštena družina vsikdar svojo dolžnost stori in nikdar hude volje ne kaže, čeravno so gospodarji ostri in čelarni. Naša sv. vera družini očitno zapoveduje, da bi morali svojim naprejpostavljenim gospodarjem s spoštovanjem naproti priti. Sv. apostelj Peter piše v svojem prvem listu rekoč: „Hlapci! bodite podložni gospodarjem z vsem strahom, ne le dobrim in krotkim, ampak tudi čmernim.“ (I. Pet. 2, 18.)

Premisli družina, da je nezarobljeno zadržanje za vsakega človeka, posebno pa za podložne hlapce in dekle nepristojno. Kdor svojega gospodarja ne spoštuje, se tudi Bogu zameri, ker sv. apostelj Pavelj pravi: „Kdor se naprejpostavljenim proti stavi, se Bogu samemu proti stavi“.

Sklep.

Spolnujte tedaj, vi družina, dolžnosti svojega stanu marljivo in verno in s spoštovanjem in varujte se grešnih del, posebno se varujte nečistosti, ker ves človeški trud je pri Bogu zastonj, če človek v grehu živi. Če se vam vaš stan težek zdi, ne bodite nezadovoljni in mermravi, ampak mislite si, Bog bode mi v nebesih vse naplačal. Če vas lagodni (hudobni) tovariši in prijatelji na greh vabijo, ne privolite v to, ampak mislite si z egiptovskim Jožefom: „Kako bi se jes podstopil pred očmi Gospoda Boga kaj grešnega učiniti (storiti)?“ Amen.

Govor pri blagoslovljenju šole pri sv. Marjeti.

(Spisal in govoril Fr. Cvetko, l. 1843.)

„Povem vam pa, da vsakemu, kateri ima, se bo dalo, da bo obilno imel, kdor pa nima, bode mu še to, kar ima odvzeto.“
(Luk. 19, 26.)

(Konec.)

Po pravici! velika je tudi še nevolja, kateri niti s pismom niti z glave ne zna računati. Pri kupovanju in prodaji je potrebno vedeti, koliko ima kdo plačati ali dobiti. Kdor tega ne zastopi,

mora samo verovati, kar mu drugi ljudje pravijo; on se zna zmotiti, vkanjen biti, in v veliko škodo priti. Vsej tej nevolji se je mogoče izogniti, če otroci skerbno v šolo hodijo, kjer se naučijo čteti (brati), pisati, računati. To njim ostane skoz vse žive dni kot drag zaklad. Oni so tedaj kam srečnejši, kakor tisti, ki brez tega poduka ostanejo; ki se niso ničesa naučili, ali s svojo nemarnostjo tisto hitro pozabili, kar so v šoli čuli. Sv. pismo pravi: „Pameten sin je veselje svojega očeta in podučena hči tolažba svoje matere.“ Da, vsi zastopni stariši se morajo veseliti, če so njihovi otroci v čitanju, v pisanju in v računih dobro podučeni. Ravno zato pa starišem ne sme žal biti niti za čas niti za peneze, ktere za deco potrošijo. Modrost in pridnost je boljša dedščina, kakor zlato in srebro brez modrosti in pridnosti. — Pa ne samo zavoljo časne sreče, ampak tudi zavoljo večnega zveličanja otrok je dobro, da pridno in skerbno v šolo hodijo; ker šola je tudi najgotovejša pomoč k nebeškemu zveličanju.

II. del.

Prednji nauk naših šol po vesnicah je vsikdar bil in ostane sv. zveličanska vera, ki ljudi uči, kako bi morali Bogu služiti in večno zveličanje zadobiti. Pervlje kakor je Jezus Kristus po zadnji večerji na oljsko goro šel, molil je pri mizi tako k nebeškemu Očetu: „Oče! to je večno življenje, da ljudje spoznajo Tebe, edino pravega Boga in ktereга si poslal Jezusa Kristusa.“ Glejte! to je v naših šolah vsakdanje opravilo: spoznanje Boga in spoznanje našega Zveličarja Jezusa Kristusa otrokom v glavo in v serce spravljati in v njem obderžati; ker otroci se ne učijo svoje vere samo na pamet, ampak njim se tudi razlaga, kako morajo svojo vero v djanju kazati.

1. V glavo se otrokom zveličanska vera s tem spravlja, da se jim razloži, kaj je Bog? Vsemogočni stvarnik, oblastnik in vladar vsega sveta. — Ktere lastnosti ima? On je povsodi nazoč (pričujoč), toraj vse vidi, vse čuje, vse ve in mu človek nobenega greha ne more zatajiti. Ti spomini malo deco (otroke) in odraščenega človeka najbolje pred grehom okovarajo (obvarujejo). — Otrokom se v šoli razlagajo dolžnosti, ktere imajo ljudje do Boga, do bližnjega in do samega sebe. — Otroci se v šoli učijo; kdo je Jezus Kristus? Kako in kje je bil rojen? Kako se je obnašal v mladosti do starišev, do Marije in do sv. Jožefa v Nazaretu, in potem v Jeruzalemskem tempelju do svojega nebeškega Očeta? Oni izvejo, kako je po svetu hodil, vse ljudi učil, vsem potrebnim dobrote skazoval, nedolžne otročiče pa pred vsem drugim ljubil. Globoko se njim v serce vtisne, kako in kaj je Jezus terpel, kako in kje je umerl, da bi nas grešnike odrešil. In potem dobijo nauk, da tolažnik sv. Duh mora vsakega kristjana s svojo milostjo razsvetiti, kteri hoče

za nebesa dobra dela doprinašati. Vsak teden se jim razloži del kerščanskega nauka; vsako saboto sv. evangelije.

O da bi vsi stariši znali knjižice svojih otrok prečteti; da bi vsi stariši svoje otroke vsaj enkrat v tednu o tistem izpraševali, kar so otroci čez teden v šoli čuli in se naučili! Vsi očetje, vse matere bi se obilno prepričale, da se v šoli otroku najgotovješa cesta v nebesa kaže in nadelava. — Kteri ljudje med nami so najbolj razuzdani? Kteri najbolj zametavajo Boga in sv. cerkev? Zveksine tisti, ki ne razumijo svoje vere, to je kerščanskega nauka: ali ker niso šole obiskovali in zato tudi službo božjo malo porajtajo in se mešnikom okorno ustavljajo, ali ker so poredkoma v šolo hodili ter se samo nekaj na spol naučili in tako slepci ostali. — Taki se najrajši podajo v nečistost in v druge merzke grehe, s kterimi Boga žalijo, bližnje pohujšujejo in na zemlji vsakoverstno nevoljo razširjajo. Od takih ljudi še tista troha dobrih del, ktera bodo imeli pokazati, ne bo božjega dopadenja imela ter bodo od Boga zaverženi.

2. Kerščanskim otrokom pa se vera ne spravlja samo v glavo, ampak oni se tudi k temu spodbujajo, da bi svojo vero z dobrimi deli pokazali. — Kristjani morajo moliti; ker molitev je ena najimenitnejših dolžnosti naše vere. Otroci se toraj v šoli učijo juterne in večerne molitve, — molitve pred jedjo in po jedi, — angeljsko pozdravljenje in rožni venec in tudi obžalovanje grehov. Njim se naročuje, ne samo z jezikom, ampak tudi s srcem moliti; njim se pove, dokler molijo, vse drugo iz misli pustiti, in pred molitvijo pomisliti, da v molitvi z Bogom govorijo.

Kristjani morajo pobožno zbrani pri sv. meši biti, se večkrat v letu spovedati in sv. rešnje Telo prijeti. Kako lahko bode vse to otrokom spolniti, ker bodo znali na molitvene knjige Bogu služiti in ker se petkrat vsako leto sami k spovedi in k božji mizi peljejo.

Kristjani morajo po kerščanski živeti in dobra dela opravljati. — V šoli se otroci od greha odvrtaajo, k pridnosti in strahu božjemu priganjajo, v posvetnih in svetih prigodbah novega in starega zakona se jim izgledi bogaboječnosti kažejo, po kterih bi se naj ravnali in živeli.

„Strah božji je začetek modrosti“, pravi sv. pismo. S perva bo menda pri vaših otrocih napredek majhen, ali skoz milost nebeškega Očeta bode strah božji njihovo človeško telo in slabo natoro tako preobernal, da bode Kristus v njih živel in se v lepem zaderžanju iz njih svetil.

Sklep.

Ljubljeni moji stariši! Zdaj sem vas, kakor menim, danes prepričal, da je šola za vaše otroke najbližja cesta do sreče na

zemlji, pa tudi najgotovejša pomoč k zveličanju vaših otrok. Imejte tedaj skerb, da bodo otroci poredoma po delavnikih in svetkih (praznikih) v šolo hodili. Jes vas opominjam v imenu Jezusa Kristusa, pazite, da vaši otroci ne bodo tega pozabili, kar so se v šoli naučili. Jes vas prosim zavoljo ran Kristusovih, da bote doma svojim otrokom lepe izglede davali, da ne bote z lagodnimi (hudobnimi) besedami in pohujšljivim zadržanjem tistih naukov poterli, ktere bodo učitelji v šoli otrokom pripravili. — Stariši! ne jemljite svojih otrok pred časom iz šole! ne porajtajte več tistega malega dobička, kterega vam šolski otroci z delom svojih rok prinesejo, kakor nebeški zaklad modrosti in bogaboječnosti, kterega v šoli pridobijo. Tudi nikarte govoriti, vi protivniki hasnovitih šol! če se otroci v šolah toliko dobrega naučijo, od kod pa pride, da je toliko malih in velikih nemarnih otrok, ki so tudi šolo obiskovali? — To ne pride od šole, to pride od pokvarjenih serc, pride od človeškega sovražnika, od hudiča, ki po svetu okoli hodi in išče, koga bi požerl. On pa tiste lahko požre, ki Boga iz serca pustijo in si hudiča za ljubljenega podpihovavca izvolijo.

Prej kakor sklenem, obrnem pa se še k tebi, ti mojemu sercu tako draga slovenska mladina! bodi pokorna svojim starišem, ki tebi največjo dobroto namenijo, ker te v šolo pošiljajo; spoštuj svoje učitelje, in moli vsak dan za nje. Rasti v novi šoli, ktero bom jes danes za tebe blagoslovil, v čisti nedolžnosti, kakor lilija. Kakor ima roža čversto rudečo barvo, tako bodi tvoje serce goreče do dobrih naukov in do Boga. Kakor zmladletna vijolica močen duh okoli sebe razširja, tako sladkega spomina glas razširjaj okoli sebe od svojih lepih lastnosti, od svojega bogaboječega zadržanja pred ljudmi in pred Bogom. Če boš ti mladina taka, tedaj bo nova šola paradiž Margetinske fare. Prosimo vsi za to veselje, za to milost! Zdaj se še moram obrniti k visokovrednima pastirjema te fare. Visokega spoštovanja vredni g. fajmošter! Prosim vas, imejte skerb na svojo čredo, posebno pa na mladino! Sv. Duh vas je za vodnika sem postavil; Bog vam daj učakati, da bodo stariši in otroci Margetinske fare pred Bogom na unem svetu vaša krona. — Visokovredni g. kaplan! Vzemite male otročiče na svojo skerb; okovarite (obvarujte) mladino z dobrimi nauki in zgledi, kakor okovari koklja svoje piške pod perutnicami, da jim ne more sovražni ptič škodovati? Bodite branitelj in voditelj pridnih in zmožnih mladenčev in dekličev. Bog vam je serce za dobro vnel in pamet razsvetil; sejte v serca Margetinskih farmanov, da bodo v nebesih obilno želi.

Slednjič se pa še obrnem k vam farmanom sv. Margete in rečem: Bog vam plati ves trud, kterega ste imeli z novo šolo. Pri vseh dobrih delih, ktera bodo v tej šoli podučeni ljudje doprinašali, bote tudi vi imeli delež. In ko bote v dolgo večnost prišli,

bode vas Kristus s temi besedami razveselil: „Kar ste otrokom dobrega storili, je toliko kakor da bi meni storili; — le pridite noter v veselje svojega Gospoda.“ Amen.

Slomšekovi životopisi.

(Zbral, uredil in izdal Mih. Lendovšek, ptujski vikarij. Natisnila in prodaja tiskarna družbe sv. Mohora v Celovcu. L. 1879. V 8° str. VIII in 397. Cena: mehko vezan iztis 1 gold. 30 kr., terdo vezan 1 gold. 40 kr.)

Trudapolno pa hvalevredno podvzetje, ktereга se je hapil marljivi gospod Lendovšek, namreč, zbrati po raznih knjigah raztresene spise pokojnega knezoškofa Antona Martina Slomškega, kljubu različnim zaprekam vendar lepo napreduje, ker ravno je izišla „Ant. Mart. Slomškega zbranih spisov“ tretja knjiga, obsegajoča Slomšekove životopise. V tej knjigi je brez dvombe najboljše slovstveno blago Slomšekovo zbrano, zakaj v opisovanju življenja slavnih mož so bili Slomšek po ob enem priznanju nedosegljiv mojster. Vsak čitatelj bo tu našel gotovo tudi svojim razmeram primernih naukov in spodbudljivih zgledov, po katerih se naj v svojem življenju ravna. „V svojih životopisih se nam namreč — kakor prav lepo izdatelj v pogovoru pravi — Slomšek kažejo kakor ljubeznjivi oče, ki svojim otrokom v prelepih zgledih razkazujejo življenja pravo modrost, kakor izkušeni starosta in apostol ljubljenega jim naroda, kteremu kažejo pot do stalnega blagra, do časne in večne sreče. Vsak stan, vsaka starost nahaja tu obilno lepih naukov, uzornih zgledov. Ni je lahko razmere v vsakdanjem življenju človeškem, o katerej bi tu ne govorili v svoji razsvitljeni modrosti, s svojim bogatim izkustvom.“

Zavolj tega prav iz serca želimo, da bi se ta knjiga kmalu razširila med ljudstvom in da bi jo prav marljivo čitali omikani in priprosti Slovenci. Mi v resnici ne poznamo knjige, ki bi bila primerniša za čitanje v dolgih zimskih večerih ali pripravniša za darila otrokom o Božiču, o novem letu, ali ob koncu šolskega leta, kakor so Slomšekovi životopisi. Da bode ta knjiga, kakor sploh vsi Slomšekovi spisi, zavzemala častno mesto v vseh šolskih knjižnicah, o tem ne dvomimo, ker zasluži si gotovo prvo mesto.

Zunanja oblika knjigi je lepa in snažna, kakor pri vseh knjigah iz Mohorove tiskarne.

J. S—a.

Duhovniške zadeve.

Kerška škofija. Č. g. Šerčer Ant. je dobil faro v Šent-Marjeti pri Bajtišah. Za provizorje so prišli čč. gg. Čare Jož. v slov.

Bleiberg, Huter Jan. ml. v Št. Mihel, in Sirnik Jan. v Kotlje. Umerla sta č. g. o. Frid. Švarc, benediktinec in Jerala Ant. fajm. R. I. P.!

Lavantinska škofija. Č. g. Lenart Iv. je dobil faro Tinje, č. g. Fišer Ant. st. faro Svičino. Poglšek Mat. faro Šoštanj; č. o. Benedikt Hertiš je postal vikar slov. fare v Ptuju, č. o. Klement Šalamun, vikar sv. Vidske fare pri Ptuju; Polc Fr., provizor v Podčetertku (s prideržanjem I. kaplanije v Šmariji) č. g. Meško Mart. v Leskovcu in č. g. Srabočnik Ad., provizor pri sv. Primožu na Pohorji. — Prestavljeni so č. g. kaplani: Plešek Jož. v Maribor, Smole J. v sv. Peter pod sv. gorami. Korošak J. v Loče, Gaberc S. ostane kaplan v Ponkvi, Podhostnik A. v sv. Jur na južn. železn. II., Žmavec J. k sv. Marjeti na Pesnici, Nachtigal Fr. v sv. Štefan. Vamberger A. v Ribnico, Očgerl J. v Slivnico pri Mariboru. Umerl je č. g. Pukšič Fr. R. I. P.!

Ljubljanska škofija. Za Mokronog je bil ustanovljen župnik g. Zorc Ant.; v Doberniče ima priti g. Karlin Jan. sedaj duh. pomočnik v Lašičah; v Banjo Loko g. Mandele Ant. iz Preserja, v Motnik g. Golob Jan. iz Cerkljan, v Cerklje za kaplana g. Spental Fr. iz Mengša.

Vabilo.

Že bo devet in dvajseto leto nastopilo, kar „Slovenski Prijatelj“ hodi na svetlo. Mnogo tvarine je svojim naročnikom v hišo donašal in v sili pa zadregi bil jim v pomoč in podporo. Tudi v prihodnjem letu si bo prizadeval, prijateljem in podpornikom svojim lepo postreči. Donašal bode:

§. 1. pridige za vse nedelje in praznike celega leta, in kolikor bode prostor dopuščal tudi pridige za razne cerkvene slovesnosti, od kakega patrona, za sv. postni čas itd. Tudi bo snoval kateketične pridige, kakor je spodej na strani 528 povedano.

Ves vesel naznanjam, da so mi nekteri gospodje poslali lepo število svojih pridig, ktere bojo č. g. naročnikom gotovo ustrezale.

Postne pridige bojo še od slavnega pridigarja Franca Cvetko-ta, ki so ga nekdaž imenovali „slovenskega Cicerona“.

In res so njegove pridige logično osnovane, živo in praktično izpeljane, in pisane v jeziku, ki sicer malo na Štajersko cika, pa je bogat, čist, lahko razumljiv in za tiste čase res obučovanja vreden.

§. 2. Šolske katekeze, ktere so se leta 1878 začele za take šolarje, katerim se že veči katekizem v roke poda, po katerem se morajo iz glave učiti. Te katekeze podaja tudi č. g. Mraz Tomaž, župnik v Vuhretu lavantinske škofije. Osnovane so po našem za avstrijske šole predpisanem katekizmu. Jezik je otroškim potrebam primeren, jasen, lahko razumljiv, vselej slovniško pravilen in sveti reči dostojen. Novi naročniki dobijo vseh do zdaj izdanih 19 pol čisto zastoj.

§. 3. Duhovske zadeve od vseh naših slovenskih škofij: Kerške, Ljubljanske, Goriške, Teržaške in Lavantinske.

§. 4. Od družbe sv. Mohora vse oklice in vabila.

Še nekatere prošnje:

1. Povsod se naročnina plačuje popred; naj se toraj tudi meni popred pošlje pred novim letom. Pervi list leta 1880 pošljem vsem sedanjim čč. gg. naročnikom, pa lepo prosim, naj vsak, kdor „Slov. Prijatlja“ leta 1880 ni volje več sprejemati in plačevati, blagovoljno na nadpis zapiše besedo „retour“ in ga pošlje v Celovec nazaj. Tako vsaj vem, koliko iztisov potrebujem.

2. Mislim, da so čč. gg. naročniki po večletni skušnji prepričani, da zastran iztirjevanja naročnine nikomur sile ne delam, da čakam in čakam pri nekterih leta in leta. Veliko naročnine mi je že po tem takem šlo v zgubo. Zatorej lepo prosim, naj dotični čč. gg. naročniki svoje dolgove vsaj enkrat poplačajo ali vsaj naznanijo, ali in kdaj jih mislijo poravnati.

Prisiljen sem očitno povedati, da je pri meni več kot 300 naročnikov po 3, 4, 10 let na dolgu, kar je lep denar; iz-

dajatelj in vrednik mora tiskarnino in poštnino, včasih tudi darila plačevati brez odloga.

3. Vsaka preselitev ktereга koli naročnika naj se mi naznani, da vem napis pre narediti, saj ni treba za to be-liča plačati ne pri meni, ne na pošti, ako se odpert list pošlje. Jaz nisem dolžen, številke „Slov. Prijatlja“ po dva-trikrat pošiljati, poštnino plačevati, cele tečaje tergati in pomanjkljive narejati. Veliko manj časa in truda bi jaz imel, ako bi čč. gg. naročniki blagovolili v pismu, v katerem mi svojo preselitev naznanjajo, tudi pristaviti in povedati staro poštno postajo, po ktereј so dosedaj moj list dobivali.

Dajem še slednjič na znanje, da imam še precej iz-tisov obširnih, občno pohvaljenih keršanskih nauk. Zvezki, ki jih imam so ti-le in veljajo:

Zvezek od „cerkvenih zapoved,“ 21 tiskanih pol, velja 1 gold.

Zvezek od „ssv. zakramentov“, 81 tiskanih pol, velja 4 gold.

Zvezek od „blagoslovil“, 22 tiskanih pol, velja 1 gold. 20 kr.

Zvezek od keršanske pravice: „Varuj se hudega“ obsega 42 tiskanih pol, in velja 2 gold.

Zvezek od „Stori dobro“, 81 tiskanih pol, velja 4 gold.

Vsak zvezek je za se popolnoma celota in posebeј mehko vezan.

Prosim, da si čč. gg. duhovniki podvizajo kupovati te izverstne keršanske nauke: Ne bode jim žal za denar — go-tovo ne! — Tudi imam še precej iztisov od moje knjige, od ktere lahko rečem, da mi ni še v roke prišla taka knjiga v nobenem jeziku. „Jedro“ ali „ves keršanski nauk“ v 70 keršanskih naukih. Ta knjiga je tako-le osnovana: Naj-preј so drobno tiskani prašanja in odgovori, kakor se

nahajajo v Ljubljanskem katekizmu. Potem je kratek „Vvod“, v katerem se stari že znani kerš. nauk kratko ponavlja in novi za ta keršanski nauk odločeni naznanja. Sedaj pride „Razlaga“, ktera donaša dokaze iz sv. pisma, cerkvenih učencikov, zgodovine itd., vpleta vmes mične pripovedi, in serčne opomine, naj bi kristjani po teh naukih tudi živeli. Na koncu pride „Sklep.“

V „Jedru“ ne manjka nobene verske resnice; post. tudi od „Marijinega brezmadežnega spočetja“, „od papeževe nezmožljivosti“ itd. je tam govor.

Iz tega vsakdo lahko sprevidi, da se ta knjiga dokaj lepo poda za kerš. nauke v cerkvi, za nedeljske šole, pa tudi za toliko potrebne in priporočane kateketične pridige.

V prihodnjem letu bom jes vse te katekeze razdelil za vse nedelje in praznike celega leta, napisal vsaki katekezi „vvod“ in „sklep“ in tako napravil kateketične pridige za celo cerkveno leto. To bode spet nekaj novega.

Torej bodi „Jedro“ vsem duhovnikom, vsem keršanskim učiteljem in staršem, gospodarjem in gospodinjam serčno in goreče priporočeno!

Slednjič imam na prodaj tudi „Kazalo“ za vse zvezke obširnih keršanskih naukov, ktero pride čč. gg. naročnikom gotovo prav po godu. Velja 10 kr.

Tudi imam še nekaj iztisov „Šolskih katekez“ za pervence, ktere je tako izverstno spisal č. g. župnik T. Mraz v Vuhretu. Obsegajo 15 pol in veljajo 1 gold.

„Slov. Prijatelj“ za l. 1880 velja 4 gold.; naročnina naj se pošilja meni po nakaznicah. Z Bogom!

Andrej Einspieler,

založnik in vrednik.